

Templomdombi Általános Iskola

PEDAGÓGIAI PROGRAM

SZENTENDRE
2013

Tartalom

1. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA.....	3
1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	4
1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	13
1.3 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	15
1.4 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	16
1.5. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnöki feladatok	18
1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	20
1.7. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje.....	23
1.8. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel	23
1.9. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	25
1.10 Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai.....	25
1.11. A felvételi eljárás különös szabályai	26
2. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE.....	28
2.1. Az iskola képzési rendje	28
2.3. Az intézmény helyi tanterve	30
2.4. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	32
2.5. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	32
2.6. Nagyothalló, sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése, oktatása	33
2.7. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai	37
2.8. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	38
2.9. A tanulók értékelési rendszere.....	38
2.10. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltétele.....	42
2.11 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	42
2.12. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	43
2.13. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei.....	43
2.14. A tanulók fizikai állapotának, edzetségének méréséhez szükséges módszerek	44
2.15. Az iskola egészségnevelési elvei.....	46
2.16. Az iskola környezeti nevelési elvei	48
2.17. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei	54
2.18. Egész napos iskola.....	55
2.19. Projektoktatás	55
3. Záró rendelkezések.....	56

1. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

**„Ha igyekszünk felfedezni másokban a legjobbat,
valamiképpen magunkból is azt hozzuk ki.”**

/W. A. Ward/

Iskolánk küldetésnyilatkozata

Iskolánk Szentendre történelmi magvában, a város legszebb részén található.

Az épület kedvező adottságait kihasználva azon fáradozunk, hogy tovább erősítsük iskolánk családi jellegét.

Igyekszünk mindent megtenni azért, hogy a gyerekek

- jól érezzék magukat nálunk,
- szívesen járjanak iskolába,
- kellő alapossgal elsajátítsák a szükséges ismereteket, készségeket, képességeket,
- tartsák fontosnak a tanulást,
- megvalósíthassák önmagukat.

Tantestületünk szakmai felkészültsége, empátiája, gyermekszeretete, alkotóképessége pedagógiai tevékenységünk biztosítója.

Iskolánk jövőképe

Szeretnénk, hogy az iskolánkban felnövő, végzős diákjaink megfelelő, továbbépíthető **ismeretekkel, készségekkel, képességekkel** rendelkezzenek, képesek legyenek az **önálló tanulásra, problémamegoldásra, kommunikációra**, kialakuljon **reális önismeretük, önfogadásuk, egészséges önérvényesítési képességük, ismerjék, tiszteljük, ápolják a nemzeti, a városi, az iskolai és a családi hagyományokat**, igyekezzenek **egészséges, környezettudatos életmódot folytatni, személyiségük egésze harmonikus legyen.**

1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1.1.1. Alapelveink, értékeink

Iskolánk léggörét a **gyermekközpontúság** határozza meg, ahol gyerek és felnőtt egyaránt vallja, érzi, hogy:

*„Az iskola dolga, hogy megtanítsa a tanulókkal,
hogyan kell tanulni, hogy felkeltse a tudás iránti
vágyat, hogy megtanítsa bennünket a jól végzett
munka örömeire, az alkotás izgalmára, hogy megtanítsa
szeretni, amit csinálunk és segítsen megtalálni, amit
csinálni szeretnénk.”*

/Szent-Györgyi Albert/

Pedagógiai tevékenységünk fő alapelve a **gyermekközpontúság**, amelyen az empátiát, a pozitív késztetést, a támogatást, a bizalmat, az önbizalom növelését, a sikerhez való segítséget és a szeretetet értjük. Ennek tudatában, ismerve a hozzánk járó gyerekek életkori sajátosságait, adottságait, körülményeit tudatosan szervezzük, irányítjuk, motiváljuk tanulási, közéleti, szabadidős tevékenységüket, értékeljük tetteiket, fejlődésüket.

A **Nemzeti alaptanterv értékeire** építve, az iskolánk sajátosságaival, a képzési rendünkkel, a pedagógiai folyamatunkkal és a helyi tantervünkkel az alábbi **alapelveket** kívánjuk érvényesíteni:

A nevelés és oktatás szervezését a „tanuló gyerek” szempontjából közelítjük meg.

Helyi tantervünk az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó **kultúra továbbépíthető alapjait** foglalja magába, a tanulók életkori, fejlettségi szintjéhez méretezett kiválasztással, elrendezéssel, arányosan és mértéktartóan.

Az iskolai környezet tanítványaink egészséges testi, lelki és szellemi fejlődését biztosítja.

Az egészséges, harmonikus életvitelt a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakítjuk ki. Fontosnak tartjuk, hogy az iskola személyi és tárgyi környezetével is segítse a pozitív beállítódások, magatartások és szokások kialakulását.

Pedagógiai munkánk középpontjában a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlesztése áll.

Az ismeretek elsajátítása eszköz a tanulók értelmi, önálló ismeretszerzési, kommunikációs cselekvési képességei kialakításához, fejlesztéséhez. Az ismeretek feldolgozása, az összefüggések feltárása megalapozza a tanulók eligazodását szűkebb és tágabb környezetükben. Tagadhatatlan, hogy a **szaktudás** értékes kincs, de csak akkor, ha megfelelő **emberi minőség** is társul hozzá, **erkölcsi igényesség** és **egészséges önérvényesítés**.

A tanítási-tanulási folyamat teret ad a színes, sokoldalú iskolai életnek, a tanulásnak, a játéknak, a munkának.

A személyiségfejlesztés nem korlátozódhat egy-egy tanórára, hanem állandó **tapasztalatszerzést** igényel az élet minden területén a család, az iskola irányításával, visszajelzésével.

Természetes számunkra a sérült emberek elfogadása, tisztelete. Az integrált nevelés, oktatás során a gyerekek az iskolai élet minden mozzanatában együtt élnek sajátos nevelési igényű társaikkal, melynek személyiségfejlesztő hatása nagyon nagy. Mindenki felelős a másikért, mindenki tud segíteni és szorulhat is segítségre.

1.1.2. Stratégiai céljaink, feladataink

Célunk, hogy a nevelési-oktatási folyamatunk

- vezesse át a gyermekeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe,
- óvja és fejlessze tovább az iskolába lépő kisgyermekben a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot,
- közvetítsen alapvető elemi ismereteket a tanulási tartalmak feldolgozásának folyamatában, fejlesszen alapvető képességeket és alapkészségeket,
- alapozza meg a tanulási szokásokat,
- kialakítsa az élethosszig tartó tanuláshoz, a személyes önmegvalósításhoz szükséges kulcskompetenciákat,
- tudatosítsa a gyermek szűkebb és a tágabb környezetéből megismerhető erkölcsi értékeket,
- erősítse a humánus magatartásmintákat, szokásokat és a gyermek jellemét formálva szolgálja a személyiség érését,
- biztosítsa minden gyermek számára a tanulási esélyegyenlőséget,
- a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában vegye figyelembe, hogy az alapfokú nevelés és oktatás pedagógiaiilag elkülöníthető szakaszokra (bevezető, kezdő, alapozó, fejlesztő) tagolódik,
- segítse tanulóink környezettudatos magatartásának kialakítását, harmonikus kapcsolatokat szűkebb-tágabb környezetükkel,
- alapozza meg a tudatos és kritikus fogyasztói magatartás kialakulását,
- tudatosítsa a közösség demokratikus működésének értékeit és néhány általánosan jellemző szabályát,
- a tanulókat érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítse fel a további tanulásra, a társadalomba való majdani beilleszkedésre,
- fejlessze a tanulóknál a nemzeti azonosságtudatot, hagyományápolást,
- erősítse az Európához tartozás tudatát.

Feladatunk, hogy

- pedagógiai munkánk középpontjában a személyre szóló fejlesztés, és a kulcskompetenciák kialakítása álljon,
- adjunk teret a gyermek játék- és mozgás iránti vágyának,
- segítsük a gyermek természetes fejlődését, érését, az egészséges életmód ismereteinek közvetítésével, az ezt elősegítő szokások kialakításával,
- keltsük fel tanítványainkban az igényt az egészség megőrzésére, az egészséges életvezetésre, a környezettudatos magatartásra,
- a tanítási tartalmak feldolgozása során biztosítsuk a készség- és képességfejlesztést, az elemi műveltség megalapozását,
- adjunk mintákat az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, fejlesszük az önálló tanulás, önművelés képességét,
- fordítsunk kellő figyelmet a lemaradó tanulók felzárkóztatására, a kiemelkedő képességű tanulók tehetséggondozására, a kreativitás fejlesztésére,
- sajátos tanulás-szervezési megoldásokkal segítsük a különleges bánásmódot igénylő tanulók egyéni képességeinek fejlesztését,
- motivált munkával fejlesszük a tanulás iránti érdeklődést, a nyitottságot, majd alakítsuk ki a felelősségtudatot, a kitartás képességét,

- mutassunk rá az erkölcsi értékekre, erősítsük meg a humánus magatartásmintákat, szokásokat, ezáltal alapozva meg a jó osztályközösség kialakulását,
- fejlesszük a tanulók önismeretét, önértékelését, önelfogadását, együttműködési készségét,
- segítsük a közvetett kommunikációt (írásbeliség, vizuális kommunikáció, számítógépes érintkezés) és a nem anyanyelvi kapcsolatteremtést,
- fejlesszük a tanulóinkban azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolatokhoz szükségesek,
- ismertessük meg a tanulókkal a piac, a marketing, a reklám szerepét, a fogyasztás során a minőség és a biztonság fontosságát, a fenntarthatóság szempontjából a gazdaságosság és a takarékoság jelentőségét,
- biztosítsuk a jogok és köteleességek gyakorolásának lehetőségét,
- fejlesszük a tanulóinkban a nemzeti azonosságtudatot, tudatosítsuk a nemzeti, nemzetiségi, etnikai hagyományok megismerésének és megőrzésének fontosságát,
- erősítsük az Európához való tartozás fontosságát, más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerését, megbecsülését.

1.1.3. Közép- és rövidtávú céljaink, feladataink:

Alapelv	A nevelés és oktatás szervezését a „tanuló gyerek” szempontjából közelítjük meg. Az iskolai környezet tanítványaink egészséges testi, lelki és szellemi fejlődését biztosítja. Természetes számunkra a sérült emberek elfogadása, tisztelete.
Cél	A tanórai és az egyéb foglalkozások hatékony szervezésével megvalósuljon a tanulók optimális terhelése
Feladat	Az iskolai munkarend tanulóközpontú szervezése
Eszköz	Az 1-4 évfolyamon egész napos iskolai nevelés-oktatás (iskolaotthonos rendszer) szervezése A tanórák tömbösítése, eltérő időtartamú tanórák alkalmazása, projektoktatás
Eljárás	Megfelelő órarend kialakítása
Cél	A tanulásszervezési eljárások biztosítsák minden gyermek számára a tanulási esélyegyenlőséget
Feladat	A tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése a nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén A tanulók felkészítése az önálló, egyéni munkára, mely az egyéni fejlesztést biztosító tanulás-szervezés elengedhetetlen feltétele
Eszköz	A tanulókhöz optimálisan alkalmazkodó differenciált tanulásszervezés Együttműködés a szakszolgálati szakemberekkel
Eljárás	Az együttműködő, kooperatív tanulás technikáinak, formáinak alkalmazása

Alapelv	Pedagógiai munkánk középpontjában a tanulók egész személyiségének, tudásának, képességeinek a fejlesztése áll.
Cél	Iskolánk diákjai rendelkezzenek az egész életen át tartó tanuláshoz, a személyes önmegvalósításhoz szükséges kulcskompetenciákkal
Feladat	A pedagógusok módszertani kultúrájának folyamatos bővítése, különös tekintettel az IKT kompetenciákra
	A tehetségek felismerése, támogatása
	A tanulók szociális, életviteli és környezeti kompetenciáinak fejlesztése A hatékony tanulás módszereinek és technikáinak elsajátíttatása
Eszköz	Iskolai és iskolán kívüli megmértetési lehetőségek biztosítása
	A feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikák alkalmazása Témanapok, témahetek, projektek szervezése
Eljárás	Kompetencia alapú programcsomagok alkalmazása
	Kooperatív tanulási technikák alkalmazása, differenciált tanulásszervezés
Alapelv	A tanítási-tanulási folyamat teret ad a színes, sokoldalú iskolai életnek, a tanuláshoz, a játéknak, a munkának.
Cél	Diákjaink gondolkodásában, viselkedésében megjelenjenek az érzelmi intelligencia képességei (önfegyelem, öntudat, önrányítás, önmotiváció, empátia, kapcsolatteremtés)
Feladat	Színes sokoldalú iskolai élet szervezése a tanulók aktív közreműködésével A tanulók speciális személyiségfejlesztése a művészet sajátos eszközeivel, manuális készségfejlesztéssel
Eszköz	A tanulás, a közösségi munka, a játék összhangja
Eljárás	A tanulók életkoruknak megfelelő bevonása az iskolai közélet alakításába A GYÖK aktív működtetése
Alapelv	Az iskolai környezet tanítványaink egészséges testi, lelki és szellemi fejlődését biztosítja.
Cél	Az Örökös Ökoiskola Címhez méltó, környezettudatos magatartás, intézményi működés
Feladat	A környezeti nevelés során alkalmazott tevékenységek folytatása, hatékonyságának növelése
Eszköz	Témanapok, egyéb projektek és a több mint húsz éves hagyománnyal bíró erdei iskolák szülői támogatással történő megszervezése
Eljárás	A tanulók életkoruknak megfelelő bevonása az iskolai környezet alakításába, fejlesztésébe

1.1.4. Nevelő-oktató munkánk eszközei

Iskolánk helyi tanterve évfolyamonként és tantárgyanként határozza meg azokat a tanítási órákat, amelyeken valamennyi tanuló köteles részt venni.

A helyi tantervünkben meghatározott tananyag elsajátítása, a követelmények teljesítése az óratervben meghatározott tanítási órákon való részvétellel teljesíthető, mely tartalmazza a szabadon tervezhető időkeret évfolyamonként történő felhasználását is. Így iskolánkban további tantárgyválasztásra nincs mód. Erre a szülő figyelmét a beiratkozást megelőző tájékoztató szövegben, illetve írásban is felhívjuk.

A **szabadon tervezhető tanórai foglalkozásokra** biztosított időkeretet iskolánk az alábbiak szerint csoportosítja:

- biztosítja a képzési specialitásaink többletóra igényét,
- több időt fordít a tananyag rögzítésére, gyakorlására, a kulcskompetenciák kialakítására.

Iskolai életünk meghatározó színterei azok az **egyéb foglalkozások**, amelyek szervesen kapcsolódnak a tanórai foglalkozásokhoz és jelentősen hozzájárulnak a személyiség-, illetve közösségfejlesztési feladataink megvalósításához.

A köznevelési törvény előírásainak megfelelően:

- egész napos iskolát (iskolaotthonos foglalkoztatást) szervezünk az 1-4 évfolyamokon,
- biztosítjuk az 5-8 évfolyamos tanulók számára az egyéb foglalkozások önkéntes igénybe vételét,
- támogatjuk a diáknapi programjának megvalósítását.

Az egyéb foglalkozások szervezéséről - a tanulói, szülői igények, a rendelkezésre álló szakemberek, az időkeret, az anyagi lehetőségek, a tanulói terhelés figyelembevételével - a tantestület évente dönt.

Iskolánkban az alábbi egyéb foglalkozások szervezhetők:

- diákkörök
- sportkörök
- tanulószobai foglalkozás
- egyéni, kiscsoportos differenciált fejlesztés, felzárkóztatás
- tanulmányi, kulturális versenyek
- sportrendezvények
- jeles napok (Föld Napja, Madarak és Fák Napja)
- különböző időtartamú, több korosztályt átfogó iskolai szintű projektek
- tanulmányi kirándulás / csak szülői támogatás esetén/
- múzeumi foglalkozás / csak szülői támogatás esetén/
- iskolai könyvtár
- túrák

Az iskolai életünket a gyerekekkel és a szülőkkel szorosan együttműködve alakítjuk.

A tanórán kívüli programok összeállításában meghatározó szerepe van a **diákönkormányzatnak** a (GYÖK-nek). A gyerekeknek a GYÖK-tanakodón van lehetőségük érdekeik érvényesítésére, ötleteik felvetésére, programkínálatuk összeállítására.

Az iskola **szülői szervezete** - a Szülői Tanács - javaslataival segíti a munkánkat. Rendszeres kapcsolattartásunk formái: a szülői értekezlet, a fogadóóra, osztályszintű rendezvények, szülő-pedagógus bál. Ezen kívül bármikor lehetőséget adunk a személyes megkeresésre, beszélgetésre.

A **társintézményekkel** - óvodákkal, általános és középiskolákkal - kapcsolattartásunk folyamatos.

Saját programjainkon kívül építünk a **városi művelődési intézmények** programkínálatára.

A **művészeti iskolákat** gyermekeink érdeklődésüknek megfelelően látogatják.

Az erkölcstan/hit- és erkölcstan tantárgy oktatását a köznevelési törvényben rögzítettek szerint szervezzük.

Éves eseménynaptárunk, heti rendszerünk, napi életrendünk

Allandó programjaink

- *tanévnyitó ünnepély,*
- *ünnepi megemlékezések:* október 6., 23., március. 15., június 4.
- *iskolai rendezvények:* kiállítás, mikulás, karácsony, farsang, Madarak és Fák Napja, Föld Napja, sportnap
- *versenyek:* iskolai versenyeket szervezünk, a meghirdetett városi, körzeti, országos tanulmányi- és sport versenyekre, pályázatokra rendszeresen benevezünk.
- *GYÖK rendezvények:* iskolagyűlések, gyűjtések, GYÖK-nap, GYÖK-tanakodó, LEG-nap, vásár.
- *tanévzáró ünnepély, ballagás.*

Megemlékezéseink és rendezvényeink feladata a helyi hagyományok kialakításával az iskolához való kötődés és az egyéni arculat erősítése.

Tanulóink az iskolaújságból és honlapunkról értesülnek a hírekről, eseményekről.

Heti rendünket a tanórai és az egyéb foglalkozások rendje, valamint a délutáni programok határozzák meg.

Napi életrendünket, a tanórákat és a köztük levő szüneteket a HÁZIRENDÜNK szabályozza, amelyet szükség szerint felülvizsgálunk és módosítunk.

Az általánosan kialakított és elfogadott heti és napi rendünket fontos, másképpen meg nem valósítható programok, célok érdekében /erdei iskola, témanap, témahét, projekt, kiállítás, múzeumi foglalkozás stb./ módosítjuk. Ilyenkor a **hagyományostól eltérő tanórákat szervezünk, átcsoportosítjuk, tömbösítjük az órákat, illetve ideiglenes órarendet készítünk.**

Iskolánk szolgáltatásai

A szolgáltatások alanyi jogon /a térítéses szolgáltatások a térítési díj befizetése jogán/ megilletik valamennyi beiratkozott tanulót.

Választható iskolai szolgáltatások:

egész napos iskola/iskolaotthon, erdei iskola, egyéb foglalkozások / pl. szakkör, tanulószoba, sportkör, diákkör/, iskolai közétkeztetés, konzultáció tanulási problémákról, kötetlen tárgyú konzultáció tanárral, felkészítés tanulmányi versenyre, egyéni öntevékeny könyvtárhasználat, speciális tanfolyamok, speciális tanácsadás, ügyelet /reggeli, délutáni/,

A fenti szolgáltatások közül **térítéses:**

- iskolai közétkeztetés
- erdei iskola
- az ilyen feltétellel meghirdetett szakkör, sportkör, diákkör, speciális tanfolyam

Az önként vállalt iskolai szolgáltatások a tanulók részére a továbbiakban a vállalás idejére kötelező iskolai foglalkozásnak minősülnek.

/

1.1.5. Nevelő-oktató munkánk eljárásai

„...minden dolognak megvan a maga módszere, és ha ez hiányzik, sohasem juthatunk el a kitűzött célhoz.”

/R-Bacon/

Iskolánk pedagógusai a közösen elfogadott alapelveknek megfelelően maguk választják meg a nevelési-oktatási céljaink elérését szolgáló módszereket. Fontos, hogy az **alkalmazott módszer a tanulókat pozitív tevékenységre készítse.**

A tanulók életkori sajátosságai, értelmi fejlettsége, képességei stb. alapján az alapfokú nevelési-oktatási tevékenységünk **az alsó tagozaton** elsősorban:

- a tevékenység megszervezésének eljárásai /megbízás, követelés, ellenőrzés, értékelés, játékos módszerek, gyakorlás/,
- és az ösztönző módszerek /ígéret, helyeslés, biztatás, elismerés, dicséret/ dominálnak.

A felső tagozaton az előbbiekre építve alkalmazzuk:

- a felvilágosítás, a meggyőzés, a tudatosítás /minta, példa, bírálat, beszélgetés, felvilágosítás, vita, beszámoló/ módszereit.

Szükség esetén a tanulás érdekében a magatartásra ható módszerek között megjelenik: a felszólítás, a követelés, a parancs, a büntetés, a felügyelet, az ellenőrzés, az intés, a tilalom, az elmarasztalás.

„Érted haragszom, nem ellened”

/József Attila/

A pedagógiai gyakorlat általános **módszerei** és **szervezési módjai** mellett iskolánkban az alábbiak **dominálnak**:

A HEFOP 3.1.3 pályázat keretében bevezetett és a fenntartási időszakban továbbra is alkalmazandó **képességfejlesztő, kompetencia alapú oktatási programok.**

A programcsomagok módszertani jellemzői:

- **differenciált tananyag-feldolgozás** (képesség szerinti megismerési útvonalak bejárása)
- **kooperatív tanulásszervezés** (a tanulók megtanulnak együttműködni, együtt munkát végezni)
- **tudatos képességfejlesztés** (lehetőség a személyre szabott felkészítésre)
- **tevékenységközpontú módszertan** (aktív tanári magatartás mellett aktív tanulói magatartás)
- **információs és kommunikációs technológia alapú támogatás** (digitális tananyag és taneszköz támogatottság)

A programcsomagok alkalmazásakor az előírt tananyagot a tanulók együttműködési készségére és akaratára építve, a tanulók tudásának, képességének fejlesztését középpontba helyezve közvetítjük.

A differenciált tanulásirányítás munkaformái:

- Kooperatív tanulás
- Csoportos tanulás
- Önálló, egyéni feladatvégzés
- Differenciált rétegmunka

A kooperatív feladatvégzés lehetővé teszi, hogy a gyerekek meglévő ismereteiket mozgósítva **közös megoldási stratégiát** dolgozzanak ki, fejleszti az **együttműködési készséget**; alakítja a vélemények különbözőségének tiszteletét. Biztosítja, hogy a csoporttagok eltérő nehézségű feladatrészek elkészítésével járuljanak hozzá a csoport közös munkájához. A **páros munka** során az **egymást segíteni tudó gyerekek** közös munkája folyik. A gyerekek megtapasztalják, hogy számíthatnak egymásra, társaiktól bármikor kérhetnek segítséget. A differenciált tanulás-szervezés meghatározó

munkaformája a tanulók önálló, egyéni feladatvégzése. Ez megvalósulhat **differenciált rétegmunkaként**, amikor a gyerekek a szerint kapnak feladatokat, hogy az ismeretszerzés, készségfejlesztés mely fokon állnak, milyen tevékenység **szolgálja optimális fejlesztésüket**. A differenciált rétegmunka mellett az egészen személyre szabott individualizált tanulás is fontos, a **sajátos nevelési igényű gyerekek** fejlesztésénél vagy akár, a **kiemelkedően tehetséges tanulók** esetében.

Drámajáték

A drámajáték során a tanulók tapasztalati tanulás révén fogalmakat, eseményeket, jelenségeket sajátítanak el, tevékenységeket gyakorolnak be.

Vita

A módszer célja az ismeret elsajátításán túl a gondolkodás, a kommunikációs képességek és szociális készségek fejlesztése. Különösen alkalmas verbális módszer a nehezen megszólaló, szorongó vagy éppen a túlzottan önérvényesítő típusú gyermekek számára.

Interjú

Az interjú saját szerepben vagy más emberek szerepébe helyezkedve készül. Különös értéke van az önismeret és a verbális kommunikáció fejlesztésében.

Gondolkodásfejlesztési stratégiánk

- A gondolkodásra úgy tanítjuk meg a gyerekeket, hogy a gondolkodás folyamatát az ismeretsajátítás elemeire bontjuk, és ezeket egymásra építve tanítjuk meg. Tehát először megtanítjuk őket megfigyelni a dolgokat, majd megérteni a folyamatokat, összefüggéseket láttatunk meg, következtetéseket vonatunk le a tapasztaltakból, majd ezeket az új ismereteket alkalmazzuk más problémák megoldására.
- A gondolkodás tulajdonképpen az a készség, mellyel az intelligenciánknak, mint képességünknek hasznát vesszük. Tehát olyan gyakorlati helyzeteket produkálunk, amelyek során valódi problémák megoldását várjuk el tanítványainktól. Azt kívánjuk, hogy használják e készségüket. Erre épülnek az egyéni és csoportos cselekedtető tanítási feladatok, a tanítási projektek.

Kooperatív tanulási módszerek

- Kérdésekre adandó válasz páros, kiscsoportos megvitatása, tisztázása.
- Problémafelvetéshez kapcsolódó páros és csoportos véleményformálás.
- Témához kapcsolódó tanult ismeretek csoportos visszakeresése, koncentrációja.
- Szövegértelmezés, lényegkiemelés és annak megvitatása.
- Feladatmegoldások összehasonlítása, elemzése.
- Új ismerethez kapcsolódó kérdések megfogalmazása csoportosan.
- Házi feladatok megvitatása a közös és az eltérő válaszok vagy a legérdekesebb részek tükrében.
- Követelmények megfogalmazása.
- Problémamegoldó gyakorlat ötletrohammal, értékeléssel.
- Könyvtári, adattári kutatás, adatbázis-kezelés, adatfeldolgozás.
- Egy téma különböző megközelítésű és nézőpontú feldolgozása.

Projektoktatás

A tananyagot, vagy annak egy részét olyan témaegységekre bontjuk, amelynek középpontjában a mindennapi élet tanulók által megtervezhető és kivitelezhető feladata áll. A témaegységek feldolgozása, a probléma megoldása és az összefüggések feltárása, a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére épül.

Erdei iskola

Az erdei iskola olyan többnapos, a szorgalmi időben megvalósuló, az iskolától eltérő helyszínen szervezett, környezethez illeszkedő nevelési-tanulásszervezési egység, melynek

során a tanulás folyamatát –a tanulói képességek fejlesztését és a tanult ismeretek alkalmazását- a tanulók aktív, együttműködő-beavatkozó (kooperatív-interaktív) megismerő tevékenységére építjük. A tanítás tartalmilag és tantervileg egyaránt szorosan és szervesen kapcsolódik a választott helyszín természeti, ember által létesített és szociokulturális környezetéhez. Kiemelkedő nevelési feladatunk a környezettel harmonikus, egészséges életvezetési képességek fejlesztése és a közösségi tevékenységekhez kötődő szocializáció.

Témanap, témahét

Egy-egy napra, vagy akár hétre valamilyen téma, probléma köré szervezzük a tanítást.

„Semmi sem lehet az értelemben, ami előzőleg nem volt az érzékszervekben.”

/Comenius/

1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

1.2.1. Iskolánk gyermekképe

Az iskolai nevelés az alapozó jellegű családi és óvodai nevelés eredményeire épül. A családdal szorosan együttműködve arra törekszünk, hogy megteremtjük a gyermekek egészséges testi, lelki és szellemi fejlesztésének feltételrendszerét.

A pedagóguspálya szépsége abban rejlik, hogy nap, mint nap gyerekek között lehetünk, s részesei lehetünk személyiségük ezerféle megnyilvánulásának, testük, lelkük, értelmük fejlődésének, rövidebb-hosszabb ideig végigkísérhetjük őket azon az úton, amelynek a neve: **ÉLET**.

Olyan diákot szeretnénk tanítani, aki

- nyitott, de ha zárkózott, akkor igyekszünk kinyitni,
- eleven, de ha csendes, akkor igyekszünk bátorítani,
- magabiztos, de ha bizonytalan önmagában, segítünk önbizalmat ébreszteni benne,
- kedves, de ha morcos, akkor kedvességgel közeledünk hozzá,
- barátkozó természetű, de ha magányos, igyekszünk magányát oldani,
- okos, de ha nem annyira az, keresünk benne más értékeket,
- tisztelettudó, de csak akkor, ha meg is érdemeljük,
- szófogadó, de csak akkor, ha értelmes dolgokban kell szót fogadnia,
- kitartó, de nem önfejű,
- ambiciózus, de nem törtető,
- együttműködő, de nem konformista.

1.2.2. Tanulóink fejlődésének az életkori szakaszokhoz kapcsolódó jellemzői

A **6-8 éves** gyermek öröme fogékony, nyitott, érdeklődő, játékos, aktív, tette kész.

Az iskola első osztályába kerülve hatalmas tudásvágygal, ismeret- és teljesítményigénnyel rendelkezik. Interperszonális kapcsolatait erősen meghatározzák a számára fontos személyekhez /szülő, pedagógus/ való kötődés. Emlékezete cselekvéses tapasztalataihoz, élményeihez kapcsolódik. Mozgásigénye, játékszükséglete nagy. Figyelmét 10-15 percig tudja összpontosítani, mely képességét a tanórákon játékos helyzetekkel folyamatosan fejlesztjük.

A **9-10 éves** időszakot második "miért" korszaknak is nevezhetjük. A tanulók kíváncsiak, szeretnék megismerni az őket körülvevő valóságot, az oksági kapcsolatokat, összefüggéseket. Viselkedésükre jellemzők még a kisiskolás jegyek, de elkezdődik a felnőttektől a kortársakhoz való átpártolás folyamata. Az egyénre jellemző sajátosságok szerepe gyakorta feltűnőbben érvényesül, mint az életkori jellemzők.

A **10-12 éves** gyermekeknek szélesednek a társadalmi tapasztalataik. Fokozódik az önértékelésre, a teljesítőképeség fokozására irányuló tevékenységük. Elkezdődik önállósulási törekvésük, a felnőtt kapcsolat helyét a társas kapcsolatok fontossága veszi át. A személyiség és az önismeret alakulásában egyre nagyobb szerepet játszanak a kortárs csoportok. A kondicionáló, motorikus képességeik fejlesztésének ez a meghatározó szakasza.

A **13-14 éves** időszak a serdülés kezdete. A szülőkről, felnőttekről érzelmileg kezdenek „leválni”, nő az önállósodási igényük. Kialakul az egyéni érdeklődési irányuk. Főleg az önmegismerés igénye jut kifejeződésre. Az identitáskeresés, a felnőttektől eltérő véleményalkotás, kritikai hajlandóság jellemző erre az időszakra. Meg akarják ismerni képességeiket, lehetőségeiket, korlátaikat, szeretnék átlépni azok határait. Az önálló

véleményalkotás, a készen kapott nézetek bírálata, a kétkedések, a fékezhetetlen vitakedv általános jellemzőjük. Tudatosulnak bennük a szűkebb és tágabb környezetből megismerhető erkölcsi értékek, mint: tolerancia, empátia, másság elfogadása. A konkrét és az elvi szintet össze tudják kapcsolni. Eljutnak az elvont műveletek végzéséig.

„ Aki mást ismer, az okos,
Aki önmagát ismeri, az bölcs,
Aki mást győz le, az erős,
Aki önmagát: az egy igazi hős.
Akinek sikerül: abban van akarat,
Aki kevéssel éri be, több sikert arat,
Aki helyén hűségesen megáll
Azé lesz az élet igazán.”

/ismeretlen szerző/

1.2.3. Személyiségfejlesztési feladataink:

Pedagógiai munkánk során a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban. Építünk arra, hogy az oktatás-nevelés nemcsak az iskolában történik, hanem az élet minden területén.

Pedagógiai törekvésünk az életkornak megfelelő **tanulási módok elsajátíttatása**, az **érdeklődés felkeltése**, az **élményszerű tanulási helyzetek kialakítása**, az **alapvető erkölcsi, etikai értékek** közvetítése, a **kulturált és egészséges életmód** elsajátíttatása.

Feladatunk, hogy

- elsajátíttassuk az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges képességeket, kompetenciákat,
- fejlesszük a tanulók értelmi képességeit, gazdagítsuk érzelmi életüket, formáljuk akaratukat, alakítsuk személyiségüket,
- kialakítsuk a tanulói kötelességtudatot, ösztönözzük a rendszeres munkavégzést, a kitartó munkát,
- elsajátíttassuk a megfelelő tanulási stratégiák alkalmazását, fejlesszük a problémamegoldó gondolkodást,
- kialakítsuk és begyakoroltassuk a helyes magatartási- és viselkedésformákat,
- kialakítsunk olyan légkört, ahol a gyermekek biztonságban érzik magukat, számíthatnak egymás és nevelőik segítségére,
- megerősítsük a nemzedékek közötti és kortársakhoz fűződő társas kapcsolatokat,
- tudatosítsuk a szűkebb és tágabb környezetből megismerhető erkölcsi értékeket,
- fejlesszük az „én harmóniájára” vonatkozó értékeket /önismeret, önművelés/, megalapozzuk a helyes értékrend kialakítását,
- megismertessük a biológiai lét értékeit /az élet tisztelete, az egészség értéke/, tudatosítsuk a mindennapi egészséges életmódot /étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testmozgás/,
- fejlesszük kezűgyességüket, mozgáskészségüket, alapvető zenei, vizuális képességüket.

1.3 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

1.3.1 Az egészségfejlesztés iskola feladatai

Az egészségfejlesztés – és annak egyik megvalósulási formája, a korszerű egészségnevelés – az egészségi állapot erősítésére és fejlesztésére irányul. Ide tartozik például az egészséges táplálkozás, a szabadidő aktív eltöltése, a mindennapos testmozgás, a személyi higiéné, a lelki egyensúly megteremtése, a harmonikus párkapcsolat és családi élet kialakítása, fenntartása, a családtervezési módszerek, az egészséges és biztonságos környezet kialakítása, az egészségkárosító magatartásformák elkerülése, a járványügyi és élelmiszer-biztonság megvalósítása.

Az egészségfejlesztési feladatok megoldása során az iskola

- minden rendelkezésre álló módszerrel elősegíti a tanulók és a nevelőtestület egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.
- együttműködést alakít ki a pedagógiai, egészségügyi, gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen.
- egészséges környezetet, iskolai egészségnevelést és iskolai egészségügyi szolgáltatást biztosít, ezekkel párhuzamosan együttműködik a helyi közösség szakembereivel és hasonló programjaival, valamint az iskola személyzetét célzó egészségfejlesztési programokkal.
- kiemelt jelentőséget tulajdonít az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének, teret ad a társas támogatást, a lelki egészségfejlesztést és a tanácsadást biztosító programoknak.
- olyan nevelési gyakorlatot folytat, amely tekintetbe veszi a pedagógusok és a tanulók „jól-létét” és méltóságát, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előrejutást.
- törekszik arra, hogy segítse tanulóinak, az iskola személyzetének, a családoknak, valamint a helyi közösségek tagjainak egészségük megőrzését, együttműködik a helyi közösség vezetőivel, hogy utóbbiak megértsék, a közösség hogyan járulhat hozzá – vagy éppen hogyan hátráltathatja – az egészség fejlesztését.

Az iskolai egészségfejlesztésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozódhassanak meg. Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe be kell épülnie.

Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk ismerete
- a mozgás fontossága
- egészségi állapotunk ismerete
- a lelki egészség fontossága

Az egészségfejlesztésben képzett pedagógus szakembernek támaszkodnia kell az osztályfőnökök és az iskolai egészségügyi szolgálat szoros együttműködésére, a szaktanárok

és a munkaközösség-vezetők munkájára. A feladat jellege közös problémakezelést és egységes viszonyulást igényel a résztvevők között:

- intézményvezető vagy megbízottja,
- iskolaorvos, védőnő,
- diákönkormányzatot segítő pedagógus,
- gyermek- és ifjúságvédelmi felelős,
- a tanulószobai, egyéb foglalkozást vezető.

1.3.2 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az **elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása** a tanítási órákon (környezetismeret, életvitel és gyakorlat, osztályfőnöki, biológia, testnevelés) és egyéb foglalkozásokon valósul meg. Ezt a feladatot az iskolai védőnő látja el, aki védőnői szakdiplomával rendelkezik.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja

- fejleszteni a beteg, sérült és fogyatékkal élő emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást,
- megismertetni a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, a veszélyes anyagok – egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőit,
- felkészíteni a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái

- *Szervezetten, a biológia–egészségtan tanterv részeként 8. évfolyamon a védőnő bevonásával.*
- *Önkéntes jelentkezés formájában, egyéb foglalkozás keretében, tanfolyamon való részvétellel.*

Iskolánk kapcsolatot tart a *Magyar Vöröskereszt és az Országos Mentőszolgálat* helyi szervezeteivel, amelyeknek munkatársai a felmenő rendszerű elsősegélynyújtó versenyek megszervezésében, a versenyekre való utazás lebonyolításában és diákjaink társadalmi elsősegélynyújtásba való bevonásával segítik a közösségi munkát.

1.4 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

„Ahogy a madarak szárnyas lények, úgy vagyunk **mi társas lények**. Az ember, a legkisebb is, a közösség körében lett nagybetűs Ember. Ám ahogy társaságba, **közösségbe** is természetesen csak olyanba **vágyódunk, amelyben jól érezzük magunkat**. Jobban, mint külön-külön való magányunkban. Amelytől tehát kapunk valamit. Nem utolsó sorban tanácsot, hogy miképpen viselkedjünk.”

/Illyés Gyula/

A **közösség és egyén fejlődése** egymástól **elválaszthatatlan** láncszemet alkotnak. Az ember társas lény, szüksége van közösségre, a jó közösségre. A közösség akkor jó, ha tagjai fejlődnek, kibontakoznak képességeik, harmóniában élnek önmagukkal, társaikkal és környezetükkel.

„Mivel a közösség egyénekből áll, **az igazi közösség kibontakoztatja, fejleszti az egyéniséget**. Maga a közösség a fejlődés keretét biztosítja, miközben tagjai fejlődésével **a közösség is fejlődik**, több lesz, mint tagjai egyszerű többsége.”

/Nagy József/

Célunk, hogy tanulóink valódi osztály-, illetve templomdombi iskolai közösségként éljenek, ami csak úgy lehetséges, ha tagjai a hagyományos értelemben vett intelligencia, az értelmi intelligencia (IQ) képességei mellett az érzelmi intelligencia (emocionális kvóciens, EQ) képességeinek, készségeinek is birtokosai.

A jól működő közösségekhez a tanulóink **értelmi képességei** mellett ugyanolyan fontos

- a **jó kommunikációs készségük** (saját érzéseik kifejezése, hatékony közlése; mások üzeneteinek pontos értelmezése, érzéseinek megértése),
- az **empátiájuk** (beleérző képességük, amely segít megjósolni a társak cselekedeteit, megérteni, esetleg befolyásolni környezetüket),
- a **szociális ügyességük** (hogyan tudnak akadályokat gördülékenyen, másoknak sem sérülést okozva leküzdeni).

Az érzelmileg kiegyensúlyozott csoportban, ahol a feszültségek minimálisak, **eredményesebb** a gyerekek **tanulása, társas kapcsolataik alakulása**. A közös érdekeket, közös célokat, közös értékrendet valló csoport, közösség sajátja az **együttműködés, a kölcsönös segítség, a tisztelet, az egyenrangú kapcsolatok**.

Feladatunk – annak érdekében, hogy iskolánkban valódi egyén és közösségformáló csoportok alakuljanak ki, és folyamatosan működjenek – **felismertetni, tudatosítani tanulóinkban:**

-közös érdeküket,

Szívesen járjanak iskolába, biztonságban, jól érezzék itt magukat, ami függvénye annak, hogy milyen a kapcsolatuk társaikkal, tanáraikkal, és milyen a közvetlen környezetük (az iskola, a tantermek állapota funkcionálisan, esztétikailag egyaránt).

-közös céljukat,

Sikereket érjenek el a tanulásban, egyéb iskolai rendezvényeken.

-a közös értékrendet.

Az együttéléshez szükség van írott és íratlan szabályokra (általános emberi viselkedési normák, iskolai házirend)

A gyerekek iskolai **közösségi nevelésének szinterei és feladatai:**

Tanórák

(szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák)

A tanulók fő iskolai tevékenységének, **tanulmányi munkájának összefogása.**

Egyéb foglalkozások

egész napos iskola (iskolaotthon), tanulószoba, szakkör, témanap, múzeumi foglalkozás, erdei iskola;

iskolai rendezvények: évnyitó, évzáró, ünnepek, leg-nap, versenyek;

gyermek önkormányzati munka: GYÖK-tanakodó, iskolagyűlés, tanulói ügyelet, hulladékgyűjtés)

Kötetlenebb formában **közös élmények** megélése.

A tanulók **önállóságának**, segítő **érdekérvényesítő** képességeinek kialakítása, fejlesztése.

Szabadidős tevékenységek

(színház- és mozi látogatások, túrák, kirándulások, nyári táborok, Mikulás-buli, farsangolás)

Örömet adó formában, közösen átélt érzelmekkel, élményekkel a **közösség** „**összekovácsolása**”.

Mindhárom szintér - a maga sajátosságaival - **példamutatási, gyakorlási lehetőséget** biztosít tanulóinknak:

- közösségi magatartásuk kialakulásához, fejlődéséhez,
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességeik kialakulásához, fejlődéséhez,
- a közösségi normák, szokások, hagyományok elfogadásához,
- az együtt érző, segítő magatartásuk kialakulásához, fejlődéséhez,
- a harmonikus embertársi kapcsolataik kialakulásához, fejlődéséhez,
(másság elfogadása, igaz barátságok kialakulása, kamaszkori szerelem élménye).

Tudjuk, hogy a **nevelés hatékonyságának** egyik biztosítéka a személyes **példamutatás**. Feladatunk, hogy egész személyiségünkkel jó példaként álljunk tanulóink előtt.

A nevelés hatékonyságának másik fontos biztosítéka a **visszajelzés**, hogy tudják a gyerekek, mennyire felel meg viselkedésük, tetteik a pedagógusok és társaik elvárásainak. A visszajelzés módjai:

- beszélgetések (egyéni, csoportos)
- jutalmazás, elmarasztalás (egyéni, osztályszintű, iskolai szintű)
- havi, félévi, év végi magatartásértékelés (egyéni, osztály-, iskolai szintű)

Iskolánkba a gyerekek 6-tól 14 éves korukig járnak. Ez a nyolc év testi, lelki fejlődésüket, életkori sajátosságaikat, képzési rendünket tekintve nagyon hosszú szakasz, ezért a **közösségfejlesztés feladatainak megoldása is differenciált**.

Az alsó tagozaton az osztályban tanítóknak, fontos szerepük van a közös érdek, cél, értékrend **tudatosításában**, a közös programok, a közösségi élet **megszervezésében, irányításában**.

A felső tagozaton az osztályfőnökök, és a szaktanárok feladata már a közös érdekek, célok, értékrendek **megerősítése**, a tanulók különböző **kezdeményezéseinek támogatása**, a tanuló **szervezőmunka irányítása**.

Elfogadjuk, hogy

- „Az emócióknak, ugyanúgy, mint minden nyelvnek, megvan a nyelvtana. Megtanulhatjuk kifejezni magunkat, kimutatni érzéseinket és meghallgatni mások érzéseit. Megtanulhatjuk uralni félelmeinket, megosztani örömeinket.”
- Az „Embert a szív intelligenciája jellemzi: nem tud érzéketlen lenni mások sorsa iránt, nem tudja elfogadni az igazságtalanságot, a cinizmust vagy a szenvedést, s még kevésbé vesz részt ilyesmiben.”

Tehát

„Hallgassuk együtt a szívünket!”

/Isabelle Filliozat/

1.5. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnöki feladatok

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. **A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:**

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanítási órák változatos módszerekkel történő megtartása,
- a tanulók dolgozatainak, füzetjeinek javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,

- különbözeti, osztályozóvizsgák lebonyolítása,
- projektek, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, erdei iskolák, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a nevelőtestületi, munkaközösségi értekezleteken,
- tapasztalatcsere, az iskolai fejlesztő munka céljából kollégái óráit látogatja,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- a szakleltárak, a szaktantermi és az osztálytermi leltárak folyamatos nyomon követése,
- osztálytermek, folyosók rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt – belső pályázat keretében – az igazgató bízza meg minden tanév márciusában, elsősorban a pedagógiai alkalmasságot és a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során legjobb tudása szerint fejleszti diákjai személyiségét.
- Együttműködik az osztály GYÖK képviselőivel, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői közösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére.
- Részt vesz az iskolai nevelést támogató teamek munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Tapasztalatcsere céljából órát látogat az osztályában.

1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

1.6.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Mivel minden gyermekről feltételezzük, hogy valamiben tehetséges, biztosítjuk számukra a sokféle tevékenység közül való választást, próbálkozást, énképük alakítását, képességeik kibontakoztatását.

A **tehetség gondozás** azt jelenti számunkra, hogy keressük a tanulóknál azokat az adottságokat, amelyek alapján a legkönnyebben fejleszthetők, s amelyek kiművelése a legtöbb sikerélményhez juttatja őket.

A **tehetség gondozás színvonalas oktatásunk alappillére**, melynek hagyományai évtizedekre nyúlnak vissza. Kollégáink és diákjaink akkor is végzik e tevékenységet, amikor nincs mód arra, hogy a tevékenységre fordított munkát az intézmény anyagilag is honorálja.

A tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatására, versenyekre való felkészítésére a pedagógusok szervezetten, illetve egyéni konzultáció keretein belül nyújtanak lehetőséget, támogatást.

A tehetség gondozás formái:

- tanórai differenciálás
- differenciált házi feladat kijelölése
- csoportbontás lehetősége
- iskolai és iskolán kívüli tanulmányi versenyre való ösztönzés, felkészítés
- egyéni foglalkoztatás
- más intézmény által meghirdetett levelező feladatmegoldó versenyen való részvételre történő ösztönzés
- szakkörök, diákkörök szervezése
- projektek megvalósítása
- speciális tanfolyamok indítása
- pályaválasztás segítése
- iskolai tantárgyi levelező versenyek szervezése

1.6.2. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdők segítése

Nevelő-oktató tevékenységünk során naponta szembesülünk a tanulók beilleszkedési, magatartási, és tanulási problémáival. Ezen helyzeteket az **egyén és a közösség harmonikus fejlődését** szem előtt tartva kellő türelemmel és empátiával kezeljük.

Az egy osztályban tanítók havi rendszerességgel elemzik, értékelik az osztályok, illetve a tanulók magatartását. A felmerülő problémák kezelésére mind a közösség, mind az egyén számára közös stratégiát dolgozunk ki, melynek eredményességét a csapat folyamatosan értékeli.

Kiemelt figyelmet fordítunk e téren a **nagyothalló sajátos nevelési igényű tanulók, a beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő, a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulók** közösségbe történő integrálására

Beilleszkedési, magatartási zavarok enyhítését segítő tevékenységi formáink:

- szoros együttműködés a szülővel
- a befogadó közösség felkészítése

- a tanuló testi-lelki állapotának minél teljesebb felmérése
- ok-okozati összefüggések feltárása
- egyéni bánásmód
- a szülők, a családok nevelési gondjainak segítése
- egyénre szabott feladatok kijelölése
- szoros együttműködés a szakszolgálati intézményekkel
- a pozitív megnyilvánulások erősítése
- fejlesztés
- egyéni foglalkozás
- hosszabb időszáv és türelmi időszak biztosítása
- az erdei iskola sajátos nevelési helyzeteire építés
- a továbbtanulás irányítása, segítése

Súlyosabb beilleszkedési zavar, illetve magatartási rendellenesség esetén a szülők bevonásával a nevelési tanácsadóhoz fordulunk. A szakvélemény javaslatait figyelembe véve igyekszünk összehangolni az iskolai, a szülői és a szakirányú segítséget.

1.6.3. Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programunk

Alapvető törekvésünk, hogy diákjaink a tanítási-tanulási folyamatot leginkább élményként éljék meg. Fontos számunkra azonban az is, hogy a „mindennapok” kudarcait lelki egészségük érdekében képesek legyenek feldolgozni.

Iskolánk lehetőséget biztosít a **nagyothalló, és a pszichés fejlődés zavarai miatt sajátos nevelési igényű tanulók**, továbbá a **tanulási nehézséggel küzdő gyerekek** integrálására.

A tanulási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységi formáink:

- felzárkóztatást segítő egyéni haladási ütem biztosítása,
- egyéni fejlesztési tervre épülő fejlesztés,
- egyénre szabott felzárkóztató program készítése,
- egyénre szabott követelmények megállapítása,
- egyéni haladási ütem biztosítása,
- heti 2 korrepetálási óra évfolyamonként,
- szakértői vélemény alapján mentesítés az értékelés, minősítés alól,
- szükség esetén segédeszköz használatának biztosítása,
- hosszabb idő biztosítása a követelmények teljesítéséhez,
- tanórai differenciált foglalkoztatás,
- kiscsoportos felzárkóztató program indítása.

1.6.4. Az ifjúságvédelmi feladatok ellátása

„Az a mód, ahogyan egy társadalom a gyermekeket kezeli, nemcsak törődésének és együttműködésének fokát jelzi, hanem jól tükrözi az adott társadalom igazságérzetét, jövő iránti elkötelezettségét, valamint azt is, mennyire fontos számára az eljövendő generációk emberi feltételeinek javítása.”

Javier Peres de Cuellar /volt ENSZ főtitkár/

Az iskolai gyermekvédelem feladata

Az ifjúság szociális válsághordozó. A kedvezőtlen szociális, gazdasági, családi és iskolai hatások az iskoláskorú gyermek teljesítményében, viselkedésében és kapcsolatzaaraiban jelennek meg.

Az iskola feladata, hogy

- felismerje a problémát,
- keresse az okokat,
- nyújtson segítséget, illetve
- jelezzen az illetékes szakembereknek, a gyermekjóléti szolgálatnak.

Segítő személyek, intézmények

Iskolán belül

osztályfőnök
gyermekvédelmi felelős
igazgató
szülői tanács
alapítvány
iskolai védőnő
iskolaorvos

Iskolán kívül

polgármesteri hivatal
intézményfenntartó központ, tankerület
szakszolgálati intézmények
egészségügyi intézmények
rendőrség
civil szervezetek
gyermekjóléti szolgálat, családsegítő központ

Támogatási lehetőségek

- Gyakori tapintatos beszélgetések, egyéni bánásmód
- Egyéni vagy kiscsoportos felzárkóztatás
- Fejlesztő csoportok létrehozása
- Tanulósobai ellátás biztosítása
- Többszöri családlátogatás, nevelési segítség, illetve tanácsadás, a szülők figyelmeztetése, ellenőrzése
- A gyermek nevelési tanácsadóba irányítása
- Javaslat a szülőknek a családsegítő központ szolgáltatásainak igénybevételére /pl: családterápia/
- Javaslat a gyermek egészségügyi, gyermekpszichiátriai vizsgálatára
- Segélykérelem kezdeményezése, támogatása
- Javaslatétel védő-óvó intézkedések megtételére
- A gyermek állami gondozásba vételének kezdeményezése
- Súlyos esetben rendőrségi feljelentés

1.6.5. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Iskolánkban az osztályfőnökök minden tanév elején felméri a tanulók szociális helyzetét. Az osztályfőnöki tanmenetükben személyhez kötöten jelölik azokat a tevékenységi formákat, programokat, amelyekkel igyekszünk segíteni a hátrányos, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű tanulóink beilleszkedését, folyamatos fejlődését.

A hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységformáink:

- motiválás tanulósobai foglalkozás, tanórán kívüli foglalkozások igénybevételére
- rendszeres tájékoztatás a városi szociális juttatások lehetőségeiről (szülői értekezleteken, fogadóórákon),
- segélyezésben történő közreműködés,

- egyéni beszélgetés,
- ingyenes kulturális lehetőségek biztosítása,
- kapcsolatfelvétel a gyermekjóléti és a családsegítő szolgálattal,
- kiemelt pályaorientációs segítségnyújtás.

1.7. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

Az iskola életével kapcsolatos legfontosabb döntések a nevelőtestület hatáskörébe tartoznak. A jogszabályok szerint bizonyos döntések a fenntartó, mások az intézmény vezetőjének hatáskörébe tartoznak. A tanulók döntési joga a diák-önkormányzati munkában történő részvételre, annak szervezésére, szervezeti rendjének kialakítására korlátozódik a jogszabályok által meghatározott módon. A köznevelési törvényben és végrehajtási rendeletében meghatározottak szerint biztosítjuk annak lehetőségét, hogy a tanulók – a diákönkormányzat szervezeti keretei között – kifejthessék véleményüket a házirend, a szervezeti és működési szabályzat, valamint a pedagógiai program elkészítésekor. Ennek érdekében az osztályfőnökök és a diákönkormányzat patronáló tanára közreműködésével minden osztályban az életkornak megfelelő szinten és tartalommal ismertetjük a dokumentumok tartalmát, biztosítjuk az egyes tanulók és az osztályközösségek számára a véleménynyilvánítás lehetőségét. A dokumentumok tanulói véleményezése a diákönkormányzat hatásköre az annak szervezeti és működési szabályzatában foglaltak szerint.

A diákönkormányzat bevonásával biztosítjuk az iskola tanulóközössége számára azt a lehetőséget is, hogy a tanulók számára fontos döntéseket megelőzően – a gyermekönkormányzat vezetőjének vagy segítő tanárának előzetes kérése alapján – részt vehetnek a nevelőtestületnek azokon az értekezletein, amelyeken az iskola munkájának értékelése történik.

1.8. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

Iskolánk csak akkor működhet eredményesen, ha a tanulói érdeklődésre épít, és figyelembe veszi a szülői elvárásokat. Az iskolai nevelőmunkánk eredményessége azonban jelentős mértékben függ attól, hogy a tanuló milyen segítséget kap a szülőktől, illetve, hogy a szülő milyen együttműködést alakít ki a gyermekével foglalkozó pedagógusokkal. A gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség koordinált, aktív együttműködése.

Ezen együttműködésünk

- alapja a gyermek iránt érzett **közös nevelési felelősség**,
- megvalósulási formái: a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység,
- feltétele: **a kölcsönös bizalom**, tájékoztatás, őszinteség
- eredménye: **a családi és iskolai nevelés egysége**, és ennek nyomán kedvezően fejlődő gyermeki személyiség

A szülői szervezetek, illetve a gyermekönkormányzat és **az iskola kapcsolattartási rendjét a szervezeti és működési szabályzat tartalmazza.**

1.8.1 A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

A **tanulók** iskolánkban aktív részesei a közösségi élet szervezésének.

Az együttműködés meghatározó fórumai: a reggeli beszélgetések, az osztályfőnöki órák, az iskolagyűlés, a GYÖK tanakodó, a diákszabványalkotó.

1.8.2 A szülők közösségét érintő együttműködési formák

Iskolánk a gyermek helyes neveléséhez a következő segítségnyújtási formákat kínálja:

- a beiratkozáskor a házirend átadása,
- nyílt napok, nyílt órák szervezése,
- rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, magatartásáról,
- előre tervezett szülői értekezletek,
- rendkívüli szülői értekezletek,
- fogadóórák,
- előadások szervezése (logopédus, nevelési tanácsadó, pszichológus, egészségügyi szakember; orvos, védőnő meghívása)
- pályaválasztási tanácsadás,
- közös kirándulások, rendezvények
- a szülői szervezetek tevékenységének koordinálása.

A **szülők részéről** a nevelő-oktató munkánk segítéséhez kérjük:

- a pedagógusokkal való rendszeres kapcsolattartást,
- az iskola rendjének, a közösségi élet magatartási szabályainak elsajátítását segítő közreműködésüket,
- gyermeke iskolai kötelességeinek teljesítéséhez minden tőle elvárható segítség megadását,
- az őszinte véleménynyilvánítást,
- az együttműködő magatartást,
- a nevelési problémák őszinte megbeszélését, közös megoldását,
- az érdeklődő-segítő hozzáállást.

Az iskolánkban működő **szülői szervezetek**:

- osztály szintű szülői tanács
- iskolai szintű szülői tanács

A szülői ház és az iskola együttműködésének továbbfejlesztési lehetőségei:

- osztály-család közös hétvége túrázással egybekötve,
- a szülők bevonása az iskolai életbe,
- szülői munkahelyeken üzemlátogatás,
- családi játékos vetélkedők,
- közös rendezvények szervezése a szülők és a pedagógusok részvételével.

1.8.3 Kapcsolattartás az iskola partnereivel

Az iskola vezetői folyamatos kapcsolatot tartanak fenn a tankerületi igazgatósággal, a működtetést biztosító önkormányzattal, annak szolgáltató szervezetével a VSZ ZRT-vel.

A sajtóval történő kapcsolattartás az igazgató feladat és felelősségi körébe tartozik.

Az iskola folyamatos kapcsolatot tart szakmai, közművelődési, civil, stb. szervezetekkel, melyek az SZMSZ-ben kerültek kifejtésre.

1.9. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

1.9.1. A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozóvizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- javítóvizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozóvizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá azon tanulókra

- akik átvételüket kérik az intézménybe, és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

A vizsgaszabályzat vonatkozik továbbá az intézmény nevelőtestületének valamennyi tagjára.

1.9.2. Az értékelés rendje

A vizsgán nyújtott teljesítmény értékelése a pedagógiai programban rögzített értékelési elvek és az iskolában alkalmazott értékelési gyakorlat alapján történik.

A vizsga időpontját az igazgató jelöli ki, mely során figyelembe veszi a tanuló sajátos helyzetét.

Külföldi tartózkodás esetén a tanuló egy tanév követelményeinek teljesítéséről is számot adhat.

A vizsgák lebonyolításáról jegyzőkönyv készül.

1.9.3. A vizsgatárgyak részei és követelményei

Iskolánkban a tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményeit a helyi tanterv tantárgyi programjainak kimeneti elvárásaiként meghatározott továbbhaladási feltételek alkotják.

A tanulmányok alatti vizsga írásbeli és/vagy szóbeli részből áll.

A vizsgatárgyakat az igazgató illetve a nevelőtestület határozata tartalmazza.

Amennyiben a vizsga csak adott tantárgy egyes tananyagrészeiből történik, a vizsga anyagát a határozat szaktanárok által összeállított melléklete tételesen meghatározza.

1.10 Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Az iskola lehetőséget biztosít más iskolában tanuló diákok átvételére. Az átvételről való döntés az intézmény vezetőjének jogköre, döntése előtt kikéri az osztályfőnökök véleményét.

A tanuló átvételére akkor kerülhet sor, ha az iskola pedagógiai programjában rögzített sajátosságokat a tanuló, illetve a szülő elfogadja.

A tanuló átvételére akkor van lehetőség, ha az általa tanult tantárgyak többsége megegyezik az iskolánkban tanult tantárgyakkal, illetve a különbség, valamint a tananyagban való esetleges elmaradás mértéke nem haladja meg azt a szintet, amely a tanuló számára pótolhatóvá teszi a lemaradást.

Az átvételkor figyelembe kell venni:

- az átveendő tanuló magatartását, szorgalmát és a vele szemben alkalmazott fegyelmező és fegyelmi intézkedéseket
- a csoportbontási kötöttségeket /maximum 16 fő/
- a tanult idegen nyelvet
- a hátrányos helyzetű tanulók arányos elosztását a városi intézményekben
- az osztály „teherbíró képességét” a sajátos nevelési igényű, és a tanulási-, magatartási-, beilleszkedési nehézséggel bíró tanulók tekintetében
- az osztály számított létszáma ne haladja meg a törvényi maximumot.

Az állami fenntartású iskolákból történő átvételkor általában különbözeti vizsgát nem írunk elő. Az átvételkor különbözeti vizsga letétele akkor írható elő, ha a tanult tananyagban vagy annak ütemezésében jelentős eltérés állapítható meg. Az igazgató lehetőséget biztosíthat arra, hogy a különbözeti vizsgát a felvételtől számított maximum három hónapon belül tegye le az átvett tanuló, ebben az esetben a felkészüléshez egyéni segítségnyújtást kell biztosítani az átvett tanuló számára. Lehetőség van arra is, hogy – a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő és a tanuló együttes kérésére – évfolyamisméltléssel eggyel alacsonyabb évfolyamú osztályba kerüljön a diák.

1.11. A felvételi eljárás különös szabályai

Az iskola felvételi körzetét a kormányhivatal határozza meg.

Az elsősök beírása a fenntartó által meghatározott felvételi eljárásrend szerint történik.

Az iskolánkban a helyi tantervünkben meghatározott tananyag elsajátítása, a követelmények teljesítése az óratervben meghatározott tanítási órákon való részvétellel teljesíthető, mely tartalmazza a szabadon tervezhető időkeret évfolyamonként történő felhasználását is. Ennek elfogadását a beiratkozáskor a kiskorú tanuló szülője írásbeli nyilatkozat formájában vállalja.

Az iskola a felvételi kérelmeket az alábbi szempontok szerint csoportosítja:

- lakóhelye az iskola körzetében van
- halmozottan hátrányos helyzetű
- integráltan nevelhető nagyothalló sajátos nevelési igényű
- pszichés fejlődés zavarai miatt sajátos nevelési igényű
- a tanuló, testvére, szülője tartósan beteg vagy fogyatékkal él
- testvére az iskola tanulója
- a szülő munkahelye az iskola körzetében van
- az iskola egy kilométeres körzetében lakik
- nem szentendrei lakóhelye van

Amennyiben az iskola – a megadott sorrend szerint – az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján dönt.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók kérelmét a jogszabályban foglalt arányok figyelembevételével kell teljesíteni.

A sajátos nevelési igényű tanulók száma osztályonként maximum két fő lehet.

A további felvételi lehetőségről szóló tájékoztatót 15 nappal a felvételi, átvételi kérelmek benyújtására rendelkezésre álló időszak első napja előtt az intézmény honlapján nyilvánosságra kell hozni.

2. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

2.1. Az iskola képzési rendje

2.1.1. A képzésünk általános elvei, struktúrája

Iskolai nevelésünknek, oktatásunknak – mind társadalmi, mind gazdasági funkciója miatt – alapvető szerepe van abban, hogy a tanulók megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához.

A képzés általános elvei

Valamennyien valljuk, hogy a **kevesebb** sokszor **több**.

A tantárgyi tartalmak kiválasztásakor nem törekedtünk a teljességre, de kiemelten fontos számunkra, hogy a **tananyag**

- megfeleljen az életkori sajátosságoknak,
- feldolgozása logikailag megalapozott legyen,
- felkészítse a tanulókat a középiskolai továbbtanulásra,
- elsajátítása a tanulók többsége számára sikerélménnyel járjon,
- biztosítsa az élethossziglani tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák elsajátítását,
- segítse az iskolai feladatok megvalósítását,
- biztosítsa a nevelés lehetőségét,
- adjon kellő időt a személyiség- és közösségfejlesztésre,
- ösztönözze a pedagógust a hatékony módszerek alkalmazására.

Tanulóink fejlődésének követésében mindenképpen figyelemmel kell lennünk azokra a **kulcskompetenciákra** /anyanyelvi kommunikáció; idegen nyelvi kommunikáció; matematikai; természettudományos; digitális; a hatékony, önálló tanulás; szociális és állampolgári; kezdeményezőkézség és vállalkozói; esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség/, amelyeknek **fejlesztése** iskolánk kiemelt feladata. Szerepük ugyanis **meghatározó mind a személyiség, mind az iskolai eredményesség tekintetében**.

A képzés struktúrája

- Évfolyamokra épített tanulócsoportok /osztályok/ működnek.
- Az osztálystruktúrát szisztematikusan, több ízben megbontjuk.

Csoportbontások:

- fiú-lány bontás az 5-8 évfolyamokon a mozgáskultúra, környezetkultúra tantárgyak esetében,
- kiscsoportos bontás az informatika tantárgy esetében,
- idegen nyelvi bontás,
- csoportbontás egyéb lehetősége.

Az alsó tagozaton az egész napos iskolai nevelés-oktatást (iskolaotthonos tanulásszervezési formát) alkalmazzuk. Az osztályt két tanító tanítja, megosztva a tanórai és az egyéb foglalkozásokat, és az osztályfőnöki teendőket. A megosztásra a tanítók tesznek javaslatot.

A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

A tananyagot a környezetismeret, az ének-zene, a hon- és népismeret, az életvitel és gyakorlat, a testnevelés és sport, erkölcsstan, magyar nyelv és irodalom tantárgyak helyi tanterve tartalmazza.

2.2. Képzési specialitásaink

Iskolánk az alapító okiratában meghatározott alapfeladatain túl három területen nyújt több ismeretet, illetve biztosít lehetőséget a képességek és a készségek kialakításához, fejlesztéséhez.

Környezeti nevelés

A környezeti nevelés a környezeti ismeretek, a környezeti problémák megoldásához szükséges készségek, a környezethez fűződő érzelmi viszonyulások és értékek pedagógiai eszközökkel történő formálása. Mindez az egész személyiségre, a **teljes emberre ható nevelési folyamat**.

Ezt a területet a **környezeti nevelési programunkban** részletezzük.

Manuális készségfejlesztés

Az a pedagógia, amely csak az értelmi szférákat terheli és elhanyagol más területeket, képességfejlesztéseket, nem vezethet eredményre. Ebből kiindulva tulajdonítunk nagy jelentőséget a **környezetkultúra** programunkba építésének. Hozzásegítjük tanítványainkat ahhoz, hogy az **alkotás izgalmát** és **örömét** felfedezzék. Célunk kitartó, igényes munkára nevelni őket.

Fontos feladat, hogy a **mindennapi élethez szükséges gyakorlati készségeket** kialakítsuk, fejlesszük. Megismertessük az anyagok /fa, fém, papír, textil, élelmiszer, agyag stb./ tulajdonságait, az eszközök, szerszámok kezelését, a munkafolyamat megtervezésének, megszervezésének és kivitelezésének fázisait. Felelevenítve a népi mesterségeket -szövés, fonás, agyagozás, gyöngyfűzés, mézeskalács sütés, stb.- ápoljuk hagyományainkat.

A háztartástan foglalkozások a családi életre nevelés fontos állomásai. Jól szolgálják a családi munkamegosztás jelentőségének és értékének felismerését, közvetetten a családtagokkal való együttműködés képességének fejlesztését.

A manuális készségfejlesztés színterei, formái

- tanórai csoportbontás
- szakköri tevékenység
- erdei iskolák és táborok programrészei
- múzeumi foglalkozások
- pályázatok
- iskolai kiállítás
- hagyományokhoz, ünnepekhez kötődő tárgyak, ajándékok készítése, vására

Idegen nyelv oktatása

A nyelvválasztást a szülői igények és a létszám által meghatározott lehetőségek szabják meg. Célunk olyan nyelvi tudás biztosítása, amely megfelelő alapot ad az idegen nyelv természetes használatára, továbbá belső igényt alakít ki a megszerzett tudás alkalmazására és bővítésére.

Az idegen nyelv tanulása már a 3. évfolyamon indul, így mind tananyagában, mind követelményében több a NAT ajánlásánál.

Az angol-német nyelv oktatása bontott csoportban történik. A kiscsoportos oktatás méreteire kialakított nyelvi szakterem biztosítja a pedagógiai infrastruktúra széles választékát: a korszerű informatikai eszközöket, a digitális tananyagok felhasználásának lehetőségeit, a kompetencia alapú programcsomagokat.

Más iskolából érkező tanulók nyelvtanulási problémáit egyéni felzárkóztatással, megfelelő türelmi idő biztosításával segítjük a különbözőzeti vizsga letételéig.

2.3. Az intézmény helyi tanterve

2.3.1. A választott kerettanterv megnevezése

A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák.

Óraterv az kerettantervekhez –1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3	3	3
Erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Biológia–egészségtan			2	1
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc / Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

2.3.2. A választott kerettanterv feletti óraszám

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal:

Óraterv a helyi tantervben: 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	6+1
Idegen nyelvek			2	2
Matematika	4+1	4+1	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1+1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Informatika				1
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Óraterv a helyi tantervben: 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3+1	4
Idegen nyelvek	3	3+1	3+1	3+1
Matematika	4	3+1	3+1	3+1
Erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Biológia–egészségtan			1,5	1,5
Földrajz			1,5	1,5
Ének-zene	1	1	1	1
Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1+1	1+1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

2.4. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

- Fedje le a tankönyv és a munkafüzet az adott tantárgy helyi tantervét.
- Biztosítsák a pedagógiai programban rögzített kulcskompetenciák kialakítását.
- A tankönyv lehetőleg segédletek nélkül szolgálja a tanulás folyamatát.
- Tartalmi kidolgozottsága legyen szaktudományos, igényes, logikus.
- Legyen életkornak megfelelő és igényes /tartalom, illusztrációk, betűméretek, feladatok megfogalmazása/.
- Alkalmazható legyen az önálló tanulásban, a differenciálásban, a rögzítésben, a gyakorlásban.
- Egyensúlyban legyen az ismeretszerzés és az alkalmazás aránya.
- Legyen motiváló és kreativitást fejlesztő a tankönyv tartalma.
- A nyelvi megfogalmazása tartalmazzon egyértelmű, pontos, világos utasításokat.
- A tankönyvek ára a szülők számára elfogadható legyen.
- A tanulmányi segédletek legyenek összhangban a választott tankönyvvel.
- A taneszközök segítsék elő a tananyag megértését, élményszerű feldolgozását.
- A tanított tananyag elsajátításához a minden tanuló számára szükséges felszerelések (rajz-vizuális kultúra, technika-környezet kultúra) beszerzését a szülők finanszírozzák. A szülőkre háruló kiadások mértékéről az iskola szülői tanácsa tanévenként dönt. Az iskolai szintű, környezetbarát és takarékos közös beszerzést alsó tagozaton az osztály szülői tanácsa, felső tagozaton az iskolai szülői tanács koordinálja.

Az iskola – pénzügyi lehetőségeihez mérten – tovább folytatja a nyomtatott taneszközök, tankönyvek beszerzését az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a tanulók ingyenesen kölcsönözhetik, használhatják.

2.5. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

2.5.1. Az 1–2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Megfelelő időt biztosítunk - az iskolában és otthon - **a játékra**, a gondtalan gyermekkor élvezetére. Az első két évben különösen fontos a „**kevesebb-több**” elv alapján a teljesíthető, elmélyült, minőségre törekvő tanulási morál kialakítása.

Fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.

Kiemelt hangsúlyt fektetünk a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelésére.

A mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével megalapozzuk a koncentráció és a relaxáció képesség kialakulását.

A helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával támogatjuk az iskolai fegyelem és figyelem, kötelességérzet kialakulását.

2.5.2. A 3–4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik–negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és tanulásszervezési folyamat.

Célunk a **biztos** számolási készség; folyékony, megfelelő szövegértéssel, hangsúlyozással történő hangos olvasás; igény az irodalmi művek, mesék olvasására; szépen formált írás és helyesírás **megalapozása**. Megismertetjük a tanulás koruknak megfelelő módszereit. Igyekszünk kielégíteni mozgásigényüket. A művészeti nevelés minden területén fejlesztjük esztétikai igényességüket

Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával támogatjuk.

Az 5–6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Ez az időszak az előző négy év a tanulmányainak a **megszilárdítását**, továbbá az **önálló tanulási stratégiák** elsajátítását szolgálja. Az általános cél a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Az olvasás megszerettetésével, az önművelés igényének kialakításával párhuzamosan folyik a kreativitás és a kommunikációs készség fejlesztése.

Az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével tudatosítjuk az együttműködés értékét a családban, a társas kapcsolatokban, az iskolában, a barátságban.

2.5.4. A 7–8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Iskolánk utolsó képzési szakaszának célja, a mai kor kívánalmainak megfelelő, kreatív, jól **hasznosítható tudással** rendelkező, az új információkat alkalmazni képes, nyelvtudással bíró humánus, harmonikus személyiség kialakítása.

A hetedik–nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra.

2.6. Nagyothalló, sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése, oktatása

Alapelveink a nagyothalló gyermekek nevelésében-oktatásában

- Valljuk, hogy pozitívan kell viszonyulni a gyerekek különbözőségeihez. A másságot nem kezelni, a különbségeket nem eltüntetni akarjuk, hanem **az azonosságokra koncentrálna az egymáshoz való hasonlóság pontjait keressük** a nevelésben.
- A toleranciára, a másság elfogadására épülő sokoldalú személyiség fejlesztésben látjuk a gyermekközpontúság megvalósulását.
- Olyan módszereket alkalmazunk a nevelésben, melyek bármely gyermek sikerét biztosítják.

- Személyes példával járunk elől a toleranciában, a segítségnyújtásban, az elfogadásban.

Célunk,

hogy a **sajátos nevelési igényű nagyothalló gyermek számára is biztosítsuk a harmonikus személyiség fejlődést**, különös tekintettel a nyelvi-, a kommunikációs készségek és a szociális képességek fejlesztésére.

Feladatunk, hogy

- speciális eljárásokkal **fejlesszük a gyermekek nyelvi, kommunikációs képességeit**,
- a minták gyakoribb biztosításával segítsük elő **a szociális képességek kialakulását**,
- differenciált fejlesztéssel támogassuk a tananyag elsajátításában,
- **kialakítsuk a hallássérült gyermekek elfogadó környezetet**,
- **az együttműködés** formáit kialakítsuk a fejlesztésben résztvevők között.

A befogadó közösség felkészítésének módja

A nagyothalló gyermek számára nemcsak az a nehéz, hogy megtanuljon verbálisan kommunikálni és a beszédet érteni, a kommunikációban történő részvétele is akadályozott. Ezért kiemelten fontos a befogadó közösség felkészítése, melynek célja információkat biztosítani a hallássérült gyerekekről, a hallássérülésnek a magatartásra, tanulásra gyakorolt hatásáról. Az előkészítés segít a fogadó közösségeknek a hallássérült gyermek viselkedésének helyes értékelésében, és megfelelő alapot biztosít a beilleszkedéshez. Az előkészítést a gyermekkel kapcsolatban álló gyógypedagógus végezze! A felkészítés formái a következők:

- **Az intézmény valamennyi dolgozóját tájékoztatjuk**, az egységes intézményi szemléletmód kialakítása, formálása érdekében.
- **A befogadó pedagógusok** felkészítése, mely során tisztázni szükséges, hogy a gyermek
 - mit, milyen körülmények között, milyen távolságról hall meg,
 - a hallássérülése milyen módon befolyásolja a viselkedését, a tanulást,
 - a vele való foglalkozás során mire legyen tekintettel, és mi az, amiben ugyanúgy foglalkozhat vele, mint nem hallássérült társaival,
 - aktuálisan milyen nyelvi szinten van, milyen irányú fejlődés várható,
 - milyen mértékű az elmaradás a szókincsében,
 - milyen grammatikai hibái jellemezhetik a beszédét (ez azért fontos, mert mind a szóbeli, mind az írásbeli közlés színvonalát ronthatják),
 - a hallássérülés érintheti a beszédérthetőségét (kiejtésbeli hibák azoknál a hangoknál, melyeket a gyermek nem jól hall),
 - a beszédtanulás üteme lassúbb, mint a halló gyermekeké,
 - hogyan képes információt felvenni /hallás, szájról olvasás szerepe/
- **Szülői értekezlet**, melynek keretében valamennyi szülőt tájékoztatni szükséges a nagyothalló gyermek csoportba kerüléséről, melynek során kellő ismeretet kaphatnak a hallássérült gyerekekről.
- **A befogadó csoport, gyerekek** felkészítése, melynek során életkori sajátosságaiknak megfelelően meg kell tudniuk, hogy:
 - mit jelent hallókészüléket viselni,
 - a hallókészülék társuk éltének része, ezért vigyázni kell rá,
 - társuknak nehezebb a beszéd megértése, ezért ne takarják el a szájukat, egyszerre ne beszéljenek többen, és forduljanak felé.
 - mutassuk meg nekik a hallókészüléket, vegyék a kezükbe, próbálják ki, hallgassanak bele, így jobban át tudják élni társuk helyzetét.
 - mutassuk meg, milyen nehéz szájról olvasással, hang nélkül megérteni a mondanivalót.(Pl. a TV műsorból lehalkítunk egy részt)
- **A hallássérült gyermek** felkészítése a hallókkal történő együttnevelésre

- általában integrált közösségből jön a gyermek, így kevésbé van szükség a speciális felkészítésre
- a tanulási nehézségek miatt várható önértékelési problémák megelőzésére azonban a későbbiek során fokozottan kell figyelniük

Személyi feltételek biztosítása

A sajátos nevelési igényű hallássérült gyermek speciális fejlesztését az iskola szurdopedagógusa végzi, heti rendszerességgel a szakvéleményben rögzítettek szerint. Továbbá szaktárgyi korrepetálást biztosítunk szükség szerint.

Tárgyi feltételek biztosítása

A gyermeknek iskolánkba kerülésekor a hallásállapotának megfelelő **hallókészüléket kell viselnie**. A legelterjedtebb a fül mögötti hallókészülék, melyet a hallójáráttal egy műanyag cső köt össze. Száraz elemmel működik, melyek élettartama 5-10 nap. A hallókészülékek a hangokat felerősítve juttatják az információt a fülhöz, s ez lehetővé teszi, hogy a hallássérült gyermek is elsősorban a hallása révén fogja fel a beszédet. A megfelelően kiválasztott, és beállított hallókészülékkel ellátott nagyothalló gyermeknél magától megindul a beszédfejlődés, a beszédelfogásban elsősorban a megmaradt hallásra, ill. szájról olvasásra, mint kiegészítő információs forrásra támaszkodhatunk.

A hallókkal együtt nevelt nagyothalló gyermek hatékony segédeszköze lehet az **adóvevő készülék**, amely egy mikrofonnal ellátott adóból (a tanár viseli), és egy vevő készülékből (gyermek viseli) áll, mely a gyermek hallókészülékéhez csatlakozik. A készülék csak a hasznos jelet (az adót viselő tanár hangját) erősíti fel, a környezeti zajokat nem. Előnye még, hogy a nagyobb távolságról jövő beszédet ugyanúgy erősíti. Az adót használhatja a tanár, de a csoportos beszélgetéseknél a gyerekek körbeadhatják, így megkönnyíthetik a hallássérült gyermek helyzetét.

A nagyothalló tanuló integrált nevelése során lényeges szempont az **ülőhely kiválasztása**

- viszonylag közletről lássa és hallja a tanárt,
- jól lássa a táblát, az írásvetítőt, a projektort,
- az elhelyezés adjon módot a szájról olvasásra az osztálytársak esetében is,
- ne kerüljön szembe az ablakkal, mert zavarhatja a szájról olvasást a napfény,
- legideálisabb a padok U alakú elhelyezése, ahol a tanuló oldalt ül, de nem az első padban, vagy nagy létszám esetén két sorban, ahol a gyermek oldalt, elől ül.

A nyelvi készségek fejlesztéséhez **játékeszközöket**, a hallás- és ritmusneveléshez **hangszereket** biztosítunk.

A mozgásfejlesztésnél a tornatermi eszközöket /labdák, kúszó, mászó a eszközök, stb./ alkalmazzuk.

Szülők, pedagógusok, gyógypedagógusok együttműködésének formái

Kapcsolat a szülőkkel

A hallássérült gyermekek integrációjának sikerességét döntően befolyásolja az iskola, és a szülők együttműködésének minősége.

A gyermek eredményes fejlesztése érdekében rendszeres, **napi kapcsolatot** alakítunk ki a szülőkkel, számukra naprakész tájékoztatást biztosítunk. Ugyanakkor szükségünk van a szülő tájékoztatására az otthon történekről, a gyermek hangulatáról, szokásairól

Állandó konzultációs lehetőséget biztosítunk **a gyógypedagógussal**

Kapcsolat a pedagógusokkal

A **gyógypedagógus** készíti fel a pedagógusokat a hallássérült gyermek érkezésére.

Állandó kapcsolatot tart fenn a gyermek pedagógusaival, amely sokszor jelentősebb, mint a hallássérülttel való foglalkozás.

Segítséget nyújt a tanulásszervezési kérdések, gyakorlati teendők megbeszélésében.

A tanulásszervezés szempontjából fontos, hogy a pedagógus

- biztosítsa az optimális hallási, szájról olvasási feltételeket,
- a szájról olvasás megkönnyítése érdekében fontos, hogy minden lényeges közlésnél a hallássérült gyermek felé forduljon,
- természetesen artikuláljon, normális beszédtempóban beszéljen,
- ne járkáljon beszéd közben,
- ne beszéljen, miközben a táblára ír, vagy a gyermek felé fordulva ismétlje meg a mondanivalóját,
- vonja be a gyermek padtársát a segítségnyújtásba (vázlatírás, hol tartanak az olvasásban, ha valamit nem hallott meg a gyermek, stb.),
- ne takarja el a száját beszéd közben,
- az órákon jelezze a témaváltást szóban, vagy kivetítve,
- a hallókészülékkel kapcsolatban tájékozódjon a működéséről, kezeléséről (hogyan kell bekapcsolni, beállítani, elemet cserélni),
- legyen nála is tartalék elem,
- tudja, mikor kell, mikor nem kell kivenni, a készüléket a gyermek füléből,
- tudnia kell, hogy a gyermeknek állandóan viselnie kell a készüléket a megfelelő erősségi fokozatra állítva,

Sérülés specifikus módszerek, terápiák

A speciális terápia biztosítása a **szurdopedagógus feladata**.

A hallássérült gyermek fejlesztése csak akkor lehet sikeres, ha a gyermek számára egész nap biztosítjuk a **nyelvi, kommunikációs és szociális képességeinek** fejlesztését.

Szociális képességek fejlesztése: A nyelvi funkciók, a kommunikációs készségek terén jelentkező elmaradások kihatnak a szociális képességek fejlődésére. A jó kommunikációs kapcsolat megteremti annak a lehetőségét, hogy a gyermek egészségesen, nyitottan forduljon a világ felé. A hallássérült kisgyermeket segíteni kell abban, hogy társas kapcsolatai kialakuljanak és fejlődjenek, erre időt, teret, alkalmat kell biztosítani. A gyermek saját magáról kialakított képe szempontjából minden visszajelzés döntő, amelyet környezetétől kap. A gyermek önbizalma növelése érdekében gyakran kell az ösztönzés eszközével élni. A cél érdekében kerülni kell az elbizonytalanítást, a gyermek erősségeire kell építenünk, éreztetni kell, hogy bízunk benne. Ösztönözzük a gyereket, de hagyjuk egyéni tempójában haladni. Mindezekkel a módszerekkel segítjük a hallássérült kisgyermek akarati tulajdonságainak, a kitartásának, az önállóságának, önbizalmának, önfegyelmének a kibontakozását.

Nyelvi készségek fejlesztése: A hallássérült nyelvi fejlesztését valamennyi tevékenységben biztosítani kell sajátos eljárások alkalmazásával:

- a beszédigény felkeltésével
- a jó nyelvi minta gyakoribb alkalmazásával
- a beszédminta megismételtetésével
- hallási figyelem fejlesztésével

Az egyénre szóló fejlesztési feladatokat részletesen az egyéni fejlesztési terv tartalmazza.

Speciális eszközök használata

- A gondozási feladatok között szerepelnie kell a hallásjavító készülékek gondozásával kapcsolatos teendőknél.
- A pedagógus feladata, hogy a készülékek alapvető működési elvét megismerje. Szükség esetén tudjon elemet cserélni.
- A gyermeknek tudnia kell jelezni, ha készüléke nem működik. Készülékét a tőle elvárható gondossággal kell kezelnie.

Tantárgyi követelmények teljesítése

A hallássérült gyermeknek várhatóan számos nehézséggel kell szembenéznie a tanulás során. Problémát okozhat számára a szóbeli közlések, ill. az írásbeli utasítások megértése. Ez pontatlan, hibás megoldásokhoz vezethet, mely ronthatja a gyermek teljesítményét.

A nehézségek elsősorban a szövegértés terén jelentkeznek. Ennek oka az, hogy jóllehet a gyermek egyre több szót ismer meg, a szöveg nyelvi szintje folyamatosan emelkedik. A gyermek beszédét, írását grammatikai, helyesírási hibák jellemezhetik. Problémát okozhat számára a tollbamondás. Nehézségei lehetnek a fogalmazások írásánál, mivel ez olyan összetett feladat, amely többféle nyelvi készség megfelelő szintjét igényli.

A hallássérült gyermek számára is lehetőség, hogy a szakértői véleményben foglaltak szerint **egyes tantárgyak, illetve tananyagrészek értékelése és minősítése alól felmentést kapjon.** /Ez az ének, az idegen nyelv, a helyesírás tantárgyakat érintheti./

Értékelés

Fontos, hogy az értékelésünk a gyermek valós tudását takarja, de az egyéni fejlődéséről is számot adjon. Ezért az érdemjeggyel történő értékelést szükség esetén szöveges értékeléssel is kiegészítjük.

2.7. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

A tantárgyfelosztás az iskola pedagógus-erőforrásainak optimális kihasználásával készül úgy, hogy minden osztály és tanulócsoporthoz számára biztosítsa a szakos ellátást. Az iskola méretéből adódóan a pedagógusok szülői-tanulói oldalról történő kiválasztására ezért nincs lehetőség.

Pedagógiai programunk szerint választható tantárgy iskolánkban az erkölcsstan/hit- és erkölcsstan

A tanuló szülője a beiratkozáskor írásban adja le, hogy gyermeke az egyházi jogi személy által megszervezett hit- és erkölcsstan vagy a kötelező erkölcsstan órán kíván részt venni az Nkt. 35.§-a szerint. Amennyiben a szülő a következő tanévtől ezen módosítani kíván, azt minden év május 20-ig írásban jelzi az osztályfőnöknek. Döntését az adott tanévkezdetig az igazgató engedélyével írásban módosíthatja.

Az egyéb foglalkozások iránti igényt minden tanév májusában mérjük fel. Szeptember első hetében kerül sor az iskola által finanszírozott foglalkozások meghirdetésére. A foglalkozásokra minden tanuló alanyi jogon jelentkezhet. A foglalkozásra történő felvételtől a – tanulószoba kivételével – a foglalkozásvezető dönt.

2.8. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy tanulóink egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért iskolánk kiemelt feladatának tartja a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáinak kezelését, a tanulók veszélyeztetettségének megelőzését, illetve megszüntetését. E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

- Szociometriai felméréseket készítünk a tanulók valódi körülményeiről a személyiségi jogok messzemenő figyelembevételével.
- A rossz anyagi helyzetben levő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű diákok segítségének formái:
 - ingyenes tankönyvellátás biztosítása a jogszabályok által meghatározott módon,
 - tankönyvvásárlási támogatás biztosítása,
 - erdei iskolákhoz anyagi támogatás kérésének támogatása,
 - kedvezményes ebéd biztosítása,
 - javaslat tétele rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítására.
- Mentálisan sérült tanulók esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele.
- A tanulók jogainak fokozott védelme.
- Rendszeres felvilágosító munka végzése az osztályfőnök, a szaktanárok és a védőnő segítségével (drog, alkohol, dohányzás).
- Rendszeres kapcsolattartás a tanulók szüleivel.
- A veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű tanulók helyzetének figyelemmel kísérése.

A fenti feladatok összefogását az igazgató által megbízott *gyermek- és ifjúságvédelmi felelős végzi*, aki folyamatosan kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

2.9. A tanulók értékelési rendszere

A hatékony pedagógiai működésünk kulcskérdései:

- Hogyan tudjuk motiválni, cselekvésre ösztönözni tanulóinkat?
- Milyen mértékben sikerül a követelményeket teljesíteni, a célokat megvalósítani?

Az **iskolai motiváció** alapját az **iskola egészének légköre** határozza meg. Ennek összetevői:

- iskolánk alapelvei, céljai, sajátosságai, követelményrendszere /helyi tanterv/, tárgyi feltételrendszere, környezete,
- a tanulók részvétele az iskolai közéletben /GYÖK/,
- a pedagógusok személyisége, szakmai tudása, örömmel végzett munkájuk kisugárzása, partneri kapcsolatuk a gyerekekkel, a kollégákkal, szülőkkel.

Tudatában vagyunk annak, hogy nem elegendő a tanórákon kifogástalanul tevékenykedő és az előírt viselkedésmintákat követő gyerekeket nevelni. Fel kell készíteni őket a rájuk váró versenyekre, küzdelmekre is. Értékelésünkkel is segítenünk kell, hogy egészséges önfogadású, önmagukban bízó, képességeiknek és adottságaiknak megfelelően teljesítő lányokat és fiúkat bocsássunk ki az iskolából. Olyanokat, akik önismeretük, környezetük /család, iskola/ vissza-jelzései révén el tudják dönteni, hol kezdődnek és meddig terjednek adottságaik és képességeik, milyen lehetőségekkel és korlátokkal kell számolniuk, hogyan lehet tőkét kovácsolni a sikerekből, és miképpen lehet a kudarcok után újra kezdeni a próbálkozásokat.

2.9.1. Értékelési rendszerünk alapelvei, céljai

Alapelveink:

Értékelésünk

- legyen összhangban iskolánk céljaival, a közoktatás egészével,
- legyen sokoldalú, egységes, de biztosítsa a pedagógus egyéni értékelési jogát is,
- követelményeit, szempontjait, az elért eredményt, a gyerek és a szülő is ismerje
- a különböző adottságú gyerekeknek egyaránt jelezzen sikert, így is segítsen a kudarc leküzdésében,
- tegye érdekeltté a gyereket, hogy képességeihez mérten a legjobb teljesítményt nyújtsa,
- formái a visszajelző, és ne a szelektáló /minősítő/ funkciót emeljék ki,
- színtere nem korlátozódhat a tanórákra, az iskola minden tevékenységében /tanulás, közelet, szabadidő/ élni kell a megismerés, a diákokról való tapasztalatszerzés lehetőségével,
- a tényleges tudást takarja,
- a hatékony tanulás segítése érdekében fontos a diagnosztizáló, helyzetfeltáró értékelés alkalmazása.

Céljaink:

Értékelésünk

- a visszajelzés eszköze legyen gyerekeknek, szülőnek, pedagógusnak, az iskola egészének a pedagógiai folyamatról,
- motiválja a gyereket /az egész személyiségét/ a felelősségteljes tanulásra és egyéb iskolai tevékenységre,
- segítse a reális én-kép kialakítását, elfogadását.

2.9.2. Értékelési rendszerünk formái, gyakorisága, szinterei

Kategorizált szöveges értékelés

Az **1. évfolyamban** a tanuló olyan **szöveges értékelést** kap, amely kifejezi, hogy a tanuló: **kiválóan**, vagy **jól megfelelt**, vagy **megfelelt** az elvárásoknak, esetleg **felzárkóztatásra szorul**.

A **2. évfolyamban** a tanuló olyan **szöveges értékelést** kap, amely kifejezi, hogy a tanuló: **kiválóan**, vagy **jól megfelelt**, vagy **megfelelt** az elvárásoknak, vagy **felzárkóztatásra szorul**, esetleg **nem felelt meg** az évfolyamon előírt követelményeknek.

A „felzárkóztatásra szorul” minősítés esetén a szülőt arról is tájékoztatjuk, hogy milyen jellegűek a lemaradások, és a felzárkóztatáshoz milyen segítséget nyújtunk.

A „nem felelt meg” minősítés esetén a tanuló a következő évfolyamra nem léphet.

Fontos számunkra, hogy a szöveges értékelésünk

- illeszkedjen a pedagógiai programunk rendszerébe, összhangban legyen a helyi tantervünkkel,
- kritériumai fejezzék ki az elvárt tudástartalmakat.
- tartalmi szempontjaiban jelen legyenek a kiemelt fontosságú kulcskompetenciák,
- az értelmi intelligencia fejlesztése mellett járuljon hozzá az érzelmi intelligencia fejlődéséhez, fejlesztéséhez is,
- differenciáltságából, személyességéből adódóan segítse a tanuló fejlődését, személyiségének formálódását,

- tanulóinkat belülről motiválja, építse reális értékrendjüket, önértékelésüket, énképüket,
- erősítse a feladattudatot, munkafegyelmet,
- versengés helyett együttműködésre szocializáljon,
- fejlessze az empátiát, nyújtson érzelmi biztonságot,
- kölcsönös, interaktív viszonyt teremtsen diák és pedagógus között,
- mutasson rá a teljesítmény és a befektetett energia viszonyára,
- árnyaltan fejezze ki a tanuló teljesítményével kapcsolatos véleményét,
- adjon támpontot a szülőknek, a gyermekükkel való foglalkozáshoz,
- a gyermek és a szülő tanácsokat olvasson ki belőle,
- avassa be a szülőt az oktató-nevelő folyamatba,
- a gyermek tanuláshoz való viszonyára pozitívan hasson.

A szöveges értékelés érdemjegyre váltásának szabályai:

Az átváltásra a jogszabályban meghatározott esetekben kerül sor.

Kiválóan megfelelt → jeles; jól megfelelt → jó; megfelelt → közepes;
felzárkóztatásra szorul → elégséges; nem felelt meg → elégtelen

A kategorizált *szöveges értékelés egyéb formái*

- szaktanári dicséret, figyelmeztetés, intés
- osztályfőnöki dicséret, figyelmeztetés, intés
- iskolagyűlés előtti dicséret, figyelmeztetés
- igazgatói dicséret, figyelmeztetés, intés
- tantestületi dicséret, figyelmeztetés, intés

A szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói értékelés fokozatait a szervezeti és működési szabályzatban rögzítettek szerint alkalmazzuk.

Nevelőtestületi dicséretben év végén részesítjük a tanulásban és más tevékenységben legkiválóbb diákjainkat.

Nem kategorizált szöveges értékelés

Ez az értékelés **nem minősítő jellegű**, hanem tájékoztató, segítő, korrigáló, tanácsadó, kiegészítő, orientáló, biztató és nem utolsó sorban elismerést kifejező a tanulók bármilyen tevékenységével kapcsolatban. Lehet **szóbeli** vagy **írásbeli**.

Az osztályfőnöki órákon csak ezt az értékelési formát alkalmazzuk.

Az **erkölcstan/hit- és erkölcstan tantárgyból** a tanuló minden évfolyamon **részt vett / nem vett részt** szöveges értékelést kap.

A „nem vett részt” értékelés esetén a tanuló a következő évfolyamra nem léphet.

Egyéb értékelési formák

Személyes /tárgyilagos, bizalmas/

Folyamatosan alkalmazható beszélgetéskor, füzet, felmérő stb. ellenőrzése kapcsán a reális önismeret kialakítására, megerősítésére.

Közösség előtti

Társak előtti /tárgyilagos, tapintatos/

Minél gyakrabban célszerű alkalmazni ezt az értékelést, a tanórán és a tanórán kívül is a közösség helyes értékrendjének befolyásolására, egymás megismerésének segítésére.

Szülők előtti

Fogadóórán /tárgyilagos, tapintatos, bizalmas/

A fogadó órák jó lehetőséget teremtenek, hogy szülő, gyerek, pedagógus tájékozódjon az elért eredményekről, problémákról, tervekről.

Szülői értekezlet /osztályközösségre vonatkozó, tárgyilagos, tapintatos/

Tanévenként legalább két szülői értekezlet biztosítja a lehetőséget az osztályközösség tanulmányi és egyéb tevékenységeinek az értékelésére a szülők előtt.

A 3. évfolyamtól valamennyi tantárgy esetén **érdemjeggyel, osztályzattal történik az értékelés, minősítés.**

A számonkérés, ellenőrzés formáját, gyakoriságát a tantárgy jellege és a tanulócsoporthoz alapján a pedagógus határozza meg, az alábbi szempontokat figyelembe véve:

- lehetőség szerint legyen mód szóbeli és írásbeli ellenőrzésre,
- félévente legalább három érdemjegye legyen a tanulónak tantárgyanként,
- nagyobb összefüggő tartalmi szakasz tanulmányának befejezése után úgy kell biztosítani a témazáró minősítő értékelést, hogy a tanuló ismerje a konkrét követelményeket, az értékelés szempontjait /ponthatárok/,
- az értékelésről, a minősítésről a tanuló, a szülő mihamarabb tájékoztatást kapjon.

A felső tagozaton a szaktanár a tanév elején minden tanulónak nyomtatott formában átadja az általa tanított tantárgy értékelési szempontjait.

A tantárgyi tudás minősítése öt fokozatú **érdemjeggyel** /1,2,3,4,5/ történik.

A félévi osztályzat az érdemjegyek alapján történik.

A minősítés fokozatai: **elégtelen, elégséges, közepes, jó, jeles, kitűnő.**

Kitűnő bejegyzés év végén kerül a bizonyítványba, ha a minősítés dicséretes jeles. Félévkor ezt 5 D-vel jelöljük.

Egyéb értékelési formák

Nyilvános bemutatkozás lehetősége

- Versenyek /tanulmányi, művészeti, sport/ - kiírástól függően.
- Iskolai rendezvények /ünnepélyek, hagyományok/ - eseménynaptár szerint.
- Kiállítás /alkotások bemutatása/ - év végén, illetve az iskola folyosóján folyamatosan.

LEG-nap /kiemelkedő közösségi munka jutalma/ - év végén

Könyvjutalom /kiemelkedő tanulmányi munka, magatartás, teljesítmény jutalma/ év végén.

Csoportos jutalmazás /kirándulás, kulturális rendezvényen való részvétel/

Értékelésünk szinterei

iskolában

- tanórán
- tanórán kívül /szakkör, óráközi szünetek, GYÖK tevékenységek; tanulmányi, művészeti, sport versenyek, iskolai ünnepélyek rendezvények/

iskolán kívül

- erdei iskolák, tanulmányi kirándulások, városi, területi, országos versenyek,
- pályázatok, színházlátogatások; nyári táborok

A pedagógiai folyamat - így az értékelés is- csak akkor hatásos, ha az iskolai élet sokoldalú teret ad tanulásnak, játéknak, munkának, hogy fejlődjön a tanulók önismerete, együttműködési készsége, akaratereje, ha segíti életmódjuk, motívumaik, szokásaik, értékekkel való azonosulásuk kialakítását.

2.10. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltétele

Az 1. évfolyam végén a tanuló automatikusan továbbhalad a következő évfolyamra. Évisméltásra csak a hatályos rendelkezéseknek megfelelően kerülhet sor.

A 2. évfolyamtól a tanuló magasabb évfolyamra akkor léphet, ha a helyi tantervben rögzített követelményeket az adott évfolyamon a tanév végére minden tantárgyból teljesítette.

2.11 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

Az írásbeli beszámoltatások célja, hogy a gyerekeket a **folyamatos tanulásra** szoktassa, s tudásukról folyamatosan képet adjon, segítve ezzel a továbblépést, és a hiányosságok feltárását.

Ennek **formái** iskolánkban:

- felmérő, melyet év elején, illetve félévek végén diagnosztizáló céllal íratunk
- témazáró dolgozat, melyre nagyobb tartalmi szakasz befejezése után kerül sor
- témaközi felmérő, melyet résztema lezárásakor íratunk
- írásbeli felelet, mely az elmúlt néhány óra anyagát kérdezi
- házi dolgozat, mely az önálló kutatást célozza meg meghatározott témában
- gyűjtőmunka, szorgalmi feladatok, mely az egyéni fejlesztést segíti

A tantárgy jellegétől és anyagától függően a pedagógus határozza meg az írásbeli beszámoltatás formáit.

A gyerekek **optimális terhelésének** érdekében:

- egy nap maximum két témazáró dolgozat íratható, melynek időpontját a megíratás előtt legalább két tanórával közölni kell a gyerekekkel, s a kollegákkal egyeztetni kell
- az írásbeli felelet rövid, lényegre törő, ennek időpontját előre nem kell bejelenteni, s akár minden órán íratható, de nem feltétlenül terjed ki minden tanulóra
- a házi dolgozatokra, gyűjtőmunkákra, szorgalmi feladatokra annyi időt adunk, hogy a gyerekek alapos kutatómunkát tudjanak végezni

A beszámolók minden esetben jelzés értékűek a tanulóknak, a tanároknak és a szülőknek egyaránt. Képet adnak a gyermek folyamatos felkészültségéről, az adott tananyagban való elmélyedéséről, az összefüggések használatáról.

Formájuktól függően az értékelésnél az alábbi **szerepet** töltik be:

- a felmérők tájékoztató jellegűek, ilyenkor osztályzásukra nem kerül sor, csak százalékos teljesítménnyel értékeljük
- a témazáró dolgozatok érdemjegyét piros színnel jelöljük, s az értékelés szempontjait tantárgyanként, illetve tantárgycsoportonként egyeztetjük.
- témaközi felmérőre, az írásbeli feleletre kapott érdemjegyek kék színnel kerülnek be a naplóba és az ellenőrzőbe
- a házi dolgozatok, gyűjtőmunkák és szorgalmi feladatok érdemjegyét zöld színnel írjuk be
- a félévi, illetve év végi osztályzat megállapításakor a témazáró dolgozatok érdemjegyei súlyozottan számítanak

A félévi és év végi osztályzatok megállapításánál az érdemjegyeken kívül figyelembe vesszük a tanulók egyéni fejlődését, órai munkáját is.

A témazáró dolgozatok javítására félévkor vagy év végén akkor kerülhet sor, ha a tanuló teljesítménye nem egyértelműen megítélhető.

2.12. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

A házi feladat kijelölése nagyfokú tudatosságot és együttműködést igényel a tanítótól és a szaktanártól egyaránt. Szerepe **az órán tanult ismeretek elmélyítése, gyakoroltatása.**

A feladatok meghatározásánál figyelembe kell venni:

- a tanulók életkori sajátosságait, napi órarendjét, optimális terhelhetőségét, tehát a tanuló lehetőleg ne fordítson az önálló felkészülésre több időt, mint amennyit az adott életkorban az egészséges napirend megenged. Maradjon idő játékra, pihenésre, a személyiség további gazdagítására,
- a tanuló önállóan meg tudja oldani,
- a túl könnyű, illetve a túlságosan nehéz feladat nem motivál,
- a tanév során elkövetkező szünetekre (őszi, téli, tavaszi, nyári, nemzeti ünnepek) a napi házi feladat mennyiségénél többet nem adunk.

Az írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásánál a következő **korlátokat** kell figyelembe venni:

- naponta az egyéni felkészülésre fordítandó idő lehetőleg az 1. osztályban a 30, a 2.-ban a 45, a 3-4.-ben a 60, az 5-6.-ban a 75, a 7-8. osztályban a 90 percet ne haladja meg.
- az óra elején az írásbeli házi feladat számon kérhető és ellenőrizhető legyen.

2.13. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, az informatikát. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, hogy több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és a tanulók tudásának megalapozására.

Sajátos helyzetünkre, szaktantermi adottságainkra tekintettel csoportbontásban tanítjuk a felső tagozaton a technika, életvitel és gyakorlat (környezet kultúra) tantárgyat és a testnevelés és sport (mozgáskultúra) tantárgy egyes tanóráit.

Az egyéb foglalkozásokon való tanulói részvétel – a szakértői véleményekben előírt fejlesztő foglalkozások, és az egész napos iskolai (iskolaotthonos) nevelés-oktatás kivételével – önkéntes. Az egyéb foglalkozásokra a tanulónak a meghirdetésben megadott határidőig kell jelentkezni, és a kötelezettség a meghirdetett időtartamra vonatkozik.

2.14. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

*„Bármit tész, tedd okosan, és nézd a végét”
(Latin mondás)*

Vizsgálatok mutatják, hogy a gyerekek egészségi állapota, fizikai teljesítő képessége fokozatosan romlik.

Az egészség, a jó testi, lelki és szociális közérzet állapota. Az egészséges létezés folyamat jellegű és minél stabilabb az egyensúly testi, lelki és szociális értelemben egyaránt, annál egészségesebb az ember.

A gyakorlatban az egészségesnek mondható emberek között szervi elváltozás ugyan még nem mutatható ki, de a fizikai terhelhetőség, a fizikai fitness szint szempontjából jól mérhető különbségek vannak.

Ezért évente két alkalommal, a tanév elején és végén elvégezzük a tanulók általános fizikai állapotának mérését.

A fizikai és a motorikus képességek mérését próbarendszer segítségével végezzük, mely

- egyszerű
- kevés szerigényű
- megmutatja a gyerekek fizikai felkészültségének mértékét.

A próbarendszert nevelési eszköznek tekintjük, amely lehetővé teszi a tanulók fejlődése során az alapvető fizikai tulajdonságok mérését.

A tanulók fizikai állapotának mérése iskolánkban kétféle módon történik:

- az iskolaorvosi vizsgálatok jogszabályokban meghatározott módszereivel,
- a testnevelési órákon a Hungarofit rendszer alkalmazásával.

Az általános fizikai teherbíró képesség mérésének fő célja, hogy

- az egészségileg hátrányos helyzetű tanulóink számát csökkentjük,
- a tanulóink általános fizikai teherbíró képességét fokozatosan fejlesszük,
- növeljük az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatását, népszerűsítsük egészségmegőrző szerepét,
- az iskolánkban eltöltött évek alatt tudatosítsuk a rendszeres testedzés egészségmegtartó, egészségjavító szerepét.

A mérés gyakorlati haszna

- A mérési és értékelési útmutató alapján elvégzett vizsgálatok lehetővé teszik az egyén, a közösség egészség szempontú fizikai állapotának számszerűen is kifejezhető megbecslését, a mért adatok egészséggel összefüggő értelmezését, elemzését.
- Biztosítja a pillanatnyi fizikai állapottal való szembesülést, a megadott követelményértékekhez viszonyítást.

- Felfedi az egészség, a terhelhetőség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek területén mutatkozó esetleges hiányosságokat, ezáltal lehetővé teszi azok mielőbbi tudatos felszámolását.
- A rendszeres időszakos ellenőrzés folyamatos visszacsatolást jelent a hibák kiküszöböléséhez.

A mérés megszervezése

- A vizsgálatot 1-2., 3-4. évfolyamon a testnevelést tanító pedagógus, 5-8. évfolyamon a testnevelő tanár végzi.
- A tesztvizsgálat értéke és hatásossága érdekében nagy hangsúlyt fektetünk az előírászerű gyakorlati végrehajtásra és a motiválásra.

A mérés általános szempontjai

- A tanulók valamennyi tesztet testnevelési/ sportfelszerelésben hajtják végre jól szellőző teremben, vagy szabadtéren.
- Minden motorikus próba elvégzését általános és speciális bemelegítés előzi meg.
- A tesztek között a tanulók pihennek.
- A vizsgálatok megkezdése előtt a mérést vezető tanár tájékoztatja a próbázókat:
 - a vizsgálat céljáról,
 - gyakorlati hasznáról, és az
 - elvégzendő feladat pontos végrehajtásáról.
- Az általános testi erő, erő-állóképesség mérésére alkalmazott próbák közül a dinamikus erő mérésére alkalmazott próbánál három kísérleti lehetőséget biztosítunk a bemelegítés után, melyből a legjobb teljesítményt értékeljük.

A vizsgálat gyakorlati végrehajtása

- A vizsgálat életkorra és nemre való tekintet nélkül minden olyan egészséges tanuló elvégzi, aki az iskolai testnevelés alól nem kap teljes felmentést.
- A könnyített és a gyógytestnevelésre utalt tanulóink általános izomerejének minősítését csak – szakorvosi véleményezés alapján – az orvos által nem tiltott motorikus próbákban elért teljesítmény alapján végezzük el.
- Az általános testi erő, erő-állóképesség mérésére alkalmazott motorikus próbákat a leírásnak megfelelően, technikailag pontosan igyekszünk végrehajtani.
- A dinamikus erő-állóképesség mérésekor ügyelünk arra, hogy a próbázó a gyakorlatot folyamatosan (kifáradásig), de a komfortérzet megtartása mellett végezze el.

Az általános fizikai teherbíró képesség mérése

A fizikai állapot mérése kiindulópont a terhelhetőség/ egészség szempontjából lényegesebb kondicionális képességek fokozatos fejlesztéséhez.

Különösebb előképzettséget, anyagi- és időráfordítást nem igényel a motorikus próbarendszer, mely méri és értékeli az egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességeket:

- az **aerob kapacitást**, amely a kardiorespiratorikus rendszer állóképességének legjobb mérőszáma
- az **izomcsoportok erejét**, erő-állóképességét, amelyeket a mindennapi tevékenységünk során a leggyakrabban használunk, és amelyek gyengesége például a tanulási rendellenességek leggyakoribb okozói.

Alapmérések:

I./ Aerob vagy alap-állóképesség mérése:

- 1-8. évfolyam: 12 perces futás

II./ Izomerő mérése:

1./ dinamikus ugróerő (minden évfolyam részére):

- helyből távolugrás páros lábbal

2./ dinamikus erő-állóképesség:

- mellső fekvőtámaszban karhajlítás, nyújtás (a vállövi és karizmok erő-állóképességének mérése folyamatosan, kifáradásig)
- hanyattfekvésből felülés térdérintéssel folyamatosan kifáradásig (csípőhajlító- és a hasizom erő-állóképességének mérése), minden évfolyamon
- hason fekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan, kifáradásig (a hátizmok erő-állóképességének mérése), minden évfolyam részére

A próbák kiírását, valamint az értékeléshez szükséges táblázatokat az OM (2000) által kiadott „Útmutató a tanulók fizikai és motorikus képességének méréséhez” című kiadvány tartalmazza.

Az adatok nyilvántartása

Az „**Egyéni adatlapokat**” osztályonkénti bontásban a vizsgálatot elvégzendő tanár kezeli.

Az „**Osztályonkénti adatlapokat**” a vizsgálatot elvégző tanár vezeti:

1. „Összesített adatlap a tanulók fizikai teljesítményének nyilvántartásához”
2. „Osztályonkénti összesített minősítő adatlap”

Értékelési rendszer- az általános fizikai teherbíró képesség minősítéséhez

- A tanulókat a mérés során bátorítjuk, ösztönözzük, motiváljuk a tesztek gyors, pontos, egyenletes végrehajtására.
- Az értékelést mennyiségi mutatókkal, pontértékelés alapján szóbeli és írásbeli értékelés formájában végezzük.
- A tanulókat is aktívan bevonjuk az értékelésbe, így azonnal szembesülnek pillanatnyi fizikai állapotukkal. Az elért pontértékek alapján egyénre szabott „minősítő kategóriát” állapítunk meg.

Az általános fizikai teherbíró képesség mérése nem célunk, hanem diagnosztizáló eszköz a kezünkben, az egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek fokozatos és rendszeres fejlesztéséhez.

A pillanatnyi fizikai állapottal való szembesülés során a fiatalok önismeretéhez, tárgyilagos önértékeléséhez, akaratának, önbecsülésének fejlesztéséhez is hozzájárulunk.

2.15. Az iskola egészségnevelési elvei

*„...iskoláink első és fő feladata,
hogy a hazának embereket neveljen,
derék, tetterős embereket.”*

(Szent-Györgyi Albert)

Egészségnevelési programunkkal elsődlegesen tanulóink körében kívánjuk elérni, hogy az egészségesebb életvitelhez szükséges készségeket, magatartásmintákat elsajátítsák. Nem titkolt szándékunk azonban, hogy rajtuk keresztül hatni szeretnénk a szülőkre, a családokra is.

Kiemelt fontosságúnak tartjuk, hogy a szülőket mind jobban bevonjuk programunkba, hisz az egészségtelen életmód, a hiányos egészségkultúra, a környezeti tényezők, a hiányos prevenciók tevékenység kialakulásáért mindannyian felelősek vagyunk.

Programunk szorosan kapcsolódik környezeti nevelési tevékenységünkhöz, hisz környezetünk jelentősen befolyásolja egészségi állapotunkat, közérzetünket.

Alapelveink

- Az egészségnevelést a szülőkkel és az iskola-egészségügyi szolgálattal szorosan együttműködve végezzük.
- Az egészség nem cél, hanem eszköz a boldogabb és teljesebb életvitel kialakításához.
- Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás kialakítása szempontjából meghatározó fontosságú a pedagógusok, iskolai dolgozók személyes példamutatása.
- Örömmel fogadjuk, és igényeljük az egészségfejlesztéssel foglalkozó szakemberek segítségét.

Stratégiai céljaink

- Tanulóink egészségük védelme érdekében rendelkezzenek az életkoruknak megfelelő ismeretekkel, készségekkel és képességekkel.
- Diákjaink felismerjék a környezet, az életmód, a viselkedés és az egészségi állapotok ok-okozati összefüggéseit.
- Tanulóink ismerjék az egészséget veszélyeztető anyagokat, környezeti hatásokat, bemutassuk elutasításuk, kiküszöbölésük lehetőségeit és formáit.
- Programjainkkal hozzájárulunk az egészséges táplálkozási szokások elsajátításához.
- A mozgás megszerettetésével kialakítsuk a mindennapos testedzés igényét.
- A reális önismeret kialakításával és fejlesztésével elősegítsük az egészséges személyiségfejlődést.

Egészségnevelésünk szinterei

Tanórai keretben megvalósuló egészségnevelés

A tantárgyak rejtett tantervére építve igyekszünk motiválni a gyerekeket arra, hogy mozogjanak, egészségesen táplálkozzanak, képessé váljanak a feszültségeik kezelésére.

A tanórákon elsődlegesen a tantárgyhoz kötődő egészségnevelési ismeretek közvetítése, készségek és képességek fejlesztése valósul meg.

Tanórán kívüli egészségnevelésünk

A mindennapi iskolai életünk rendje, eseményei észrevétlenül is meghatározó elemei egészségfejlesztő tevékenységünknek. Ezért e téren is a tudatosságra, a mintaadásra törekszünk.

A **mindennapos** iskolai élet rendjének kialakításakor fontos szempontunk az egészséges környezet biztosítása. Így a feltételek fokozatos megteremtésével célunk a váltócipő használatának bevezetése minden osztályban. Ezáltal gyermekeink egészségesebbek, osztályaink tisztábbak lesznek

Az első óráközi szünetben a közös tízóraiás közben lehetőség nyílik az egészségesebb, nyugodtabb táplálkozás hangsúlyozására. A második óráközi szünetet a szabadlevegőn töltik tanulóink, ez idő alatt biztosítjuk a termék szellőztetését is. Iskolai ebédlő rövid sétával érhető el, mely kellemes beszélgetések szintere is.

- **Tájékoztató fórumok, rendezvények**

Ezen összejövetelek célja a tájékoztatás, új ismeretek és módszerek közvetítése, továbbá az iskolai egészségnevelés családokra gyakorolt hatásának növelése. Az előadások és a szakmai tanácskozások megtartására külső szakembereket kérünk fel

2.16. Az iskola környezeti nevelési elvei

"Az elkövetkező évtizedekben és évszázadokban bizonyára nem azért fognak már az emberek utazni, hogy a technika csodáit láthassák; valósággal menekülni fognak a füstös városokból a csendes, békés természet utolsó érintetlen zugaiba. Mindenki irigyelni fogja azokat az országokat, melyek néhány helyen oázisként meg tudták őrizni a természetes környezetet, mert a tönkretett természet, és minden ami benépesíti, egészen más valami, mint a háborúban elpusztult paloták. Ha valahonnan kipusztul az állatvilág, azt oda már senki vissza nem telepítheti."

Bernhard Grzimek

A napjainkban már lassan elviselhetlenné váló környezetszennyezés és mértéktelen természetrombolás indokolja a környezeti nevelés fontosságát, szükségességét. Az emberiség fennmaradása érdekében a magának kitüntetett helyet követelő globális környezeti nevelés, felbecsülhetetlen jelentőségű. A fenntartható fejlődés csak akkor valósítható meg, ha minden cselekedetünket áthatja ezen cél elérése iránti igyekezetünk. Ezért határoztuk el, hogy iskolánk egyik kiemelt területe a környezeti nevelés lesz. Már évek óta több formában, de egymással szoros kapcsolatban folyik a környezeti nevelés.

A környezeti nevelés egy életen át tartó, permanens folyamat. Az iskolánkban folyó környezeti nevelés ennek a folyamatnak a legfontosabb része, mely szemléletével átjárja az iskolai élet minden területét, tevékenységét - beleértve az iskola üzemeltetését, használatát is - a tanórától a szabadidős foglalkozásokig.

Alapelveink

Iskolai életünkben és pedagógiai munkánkban is meghatározó elem a **környezettudatosság**. Környezeti nevelésünk során előtérbe helyezzük az egyéni és társas **tapasztalatokon alapuló ismeretszerzést, a felfedeztető tanulást**.

A **fenntartható fejlődés** elérésére, az emberiség jövőjének biztosítására képes, **kreatív, a környezetük iránti felelős és érte tenni akaró** felnőttekké neveljük tanulóinkat.

Stratégiai célunk

Környezettudatos emberré nevelés

Ennek érdekében arra törekszünk, hogy diákjainkban kialakítsuk

- a környezettudatos magatartást és életvitelt,
- a természeti és épített környezet megismerése iránti igényt, ezek szeretetét és védelmét, értékei iránti felelős magatartást és a sokféleség megőrzését,
- a rendszerszemléletet,
- a lokális és globális összefüggések megértését,

- az egészséges életmód igényét és az ehhez vezető technikákat, módszereket.
- alternatív, problémamegoldó gondolkodást,
- szintetizálást és analízálást,
- problémaérzékenységet, integrált megközelítést,
- kreativitást,
- együttműködést, alkalmazkodást, toleranciát és segítő életmódot,
- vitakészséget, kritikus véleményalkotást,
- kommunikációt, média használatot,
- konfliktuskezelést és megoldást,
- értékelés és mérlegelés készségét,
- ökológikus gondolkodásmódot.

Emberléptékű, harmonikus, családi iskolaépület (termek és udvar)

Az iskola hagyományos anyagokból épült, szorosan illeszkedik a városunk sajátos hangulatába. A termek a folyosók mérete, azok dekorációi, dísnövényei, élősarkai, bútorai családi légkört keltenek. A folyamatos felújítások során törekszünk a természetes anyagok használatára, az *anyag és energiatakarékosságra*. Bár az iskola udvara kicsi, természetes anyagokból készült bútorokkal, örökzöldekkel és sziklakerttel tesszük hangulatosabbá.

Anyag- és energiatakarékos, környezetbarát iskolaműködtetés

Arra törekszünk, hogy a tanulók, a dolgozók mindennapi „munkája” során felhasznált anyagok (írószerek, papír, tisztítószer), eszközök egészségkímélő és környezetbarát anyagokból álljanak, valamint gyártásuk és hulladékká válásuk során is a legkisebb környezeti terheléssel járjanak. Anyagi lehetőségeinkhez mérten igyekszünk víztakarékos szerelvényeket és energiatakarékos világítási rendszert kialakítani, működtetni. Az energiaszámlák csökkentésére takarékosági akciókat szervezünk. Kiemelten fontos a dolgozók, a pedagógusok példamutatása!

Tantárgyakba épített környezeti nevelés

A hatékony nevelés érdekében minden tantárgyunknál nagy hangsúlyt fektetünk a környezeti nevelési lehetőségek kihasználására:

- A természettudományos tantárgyak feladata a természeti és épített környezetben lejátszódó folyamatok, változások, törvényszerűségek megértéséhez szükséges fizikai, kémiai, biológiai, matematikai, „tudományos igényességű ismeretek” elsajátíttatása, a megismerési, vizsgálati módszerek begyakoroltatása. Valóságból kiinduló példákkal, a logikus gondolkodást, az analízáló, szintetizáló és lényegkiemelő képességet fejlesztő feladatokkal készítik fel a tanulókat a környezeti problémák értelmezésére, megoldására.
- A társadalomtudományos tantárgyak feladata az egyes történelmi korokban az ember és környezet viszonyának bemutatásán túl az érzelmi fejlesztés. Műalkotások (irodalmi, zenei, képzőművészeti) bemutatásával, elemzésével erősítik a természet és a környezet értékeihez való harmonikus kötődést. Az irodalom és az idegen nyelv tantárgyak feladata továbbá, hogy fejlessze a tanulók nyelvi kommunikációs készségét (problémafelvetés, vitakészség, véleményalkotás) és segítse a globális, nemzetközi felelősségérzet kialakulását.
- Munkánk során törekszünk tantárgyközi projektek, kompetencia alapú modulok szervezésével diákjainknak lehetőséget nyújtani a környezeti problémák több szemszögből való vizsgálatára, elemzésére.

Módszereink

Munkánk során a következő módszereket helyezük előtérbe:

- **játékok** (szituációs, memóriafejlesztő, kombinációs, érzékelést fejlesztő, ráhangolást segítő, bizalomerősítő, kapcsolatteremtést segítő, stb..)

- **modellezés** (működő modellek készítése, elemzése)
- **riport módszer** (kérdőíves felmérés, direkt riportok, fotóriport)
- **projekt módszer,**
- **témahét, témanap**
- **terepi módszerek** (térképkészítés, egyszerű megfigyelések, célzott megfigyelések, mérések, természetvédelmi és fenntartási munkák, rekonstrukciós munkák)
- **drámapedagógiai módszerek,**
- **kooperatív tanulási módszerek**

KÖRNYEZETI NEVELÉSÜNK SZÍNTEREI

I. Minden tanulót egyformán érintő elemek

1. A példamutató iskolai környezet nevelési lehetőségei

- a, Emberléptékű, harmonikus, családi iskolaépület (termek és udvar)
- b, Anyag- és energiatakarékos, környezetbarát iskolaműködtetés
- c, A környezetbarát és egészséges büfé
- d, Környezetbarát közlekedés
- f, Szelektív hulladékkezelés
- g, Iskolai médiumok "zöld" rovatai

2. Tanórai keretben végzett környezeti nevelésünk

- a, Tantárgyakba épített környezeti nevelés
- b, Erdei iskola programunk
- c, Zöld napok
- d, Iskolai, nemzetközi projektek

II. Szabadon választható elemek

- a, Szakkörök
- b, Városismereti program
- c, Környezetvédelmi akciók
- d, Előadások, kiállítások, múzeumok, üzemlátogatások...
- e, Rendszeres természetjáró túrák
- f, Nyári táborok

Környezeti nevelésünk időskálája

	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Nyár
Példamutató iskolai környezet											
Tantárgyakba beépített környezeti nevelés	[Solid blue bar]										
Erdei iskola programok	[Solid blue bar]										
Zöld Napok	[Solid blue bar]							[Solid blue bar]			
Iskolai, nemzetközi projektek								[Solid blue bar]	[Solid blue bar]		
Szakkörök	[Dotted blue line]										
Napközis városismereti program	[Solid blue bar]	[Solid blue bar]	[Solid blue bar]	[Solid blue bar]	[Solid blue bar]	[Solid blue bar]	[Solid blue bar]	[Solid blue bar]	[Solid blue bar]	[Solid blue bar]	
Környezetvédelmi akciók	[Dotted blue line]		[Dotted blue line]					[Dotted blue line]			
Előadások, kiállítások, stb.											
Rendszeres természetjáró túrák	[Dotted blue line]										
Nyári táborok	[Dotted blue line]										

A kék vonal folytonossága és vastagsága jelzi az egyes területek nevelési súlyát és jelentőségét.

Erdei Iskola programunk

Az erdei iskola olyan többnapos, szorgalmi időben megvalósuló, az iskolától eltérő helyszínen szervezett, környezethez illeszkedő nevelési-tanulásszervezési egység melynek során a tanulás folyamatát a - tanulói képességek fejlesztését, a tanult ismeretek alkalmazását – a tanulók aktív, együttműködő-beavatkozó (kooperatív-interaktív) tevékenységére építjük. Az erdei iskolai projektek szorosan alkalmazkodnak a választott helyszín természeti, ember által létesített és szociokulturális környezetéhez.

Kiemelkedő nevelési feladatunk a környezettel harmonikus, egészséges életvezetési képességek fejlesztése, és a közösségi tevékenységekhez kötődő szocializáció.

Tanulóink számára minden évfolyamon szervezünk erdei iskolai programokat. Az általában egy hetes program során az ország jellegzetes tájaira visszük el őket, ahol megismerik az adott terület természeti értékeit, ökológiai viszonyait. Foglalkozások keretében megvizsgálják a környezeti tényezők jellemzőit, következtetéseket vonnak le a tapasztaltak lehetséges okairól. A megismerendő dolgokat elemeire bontjuk, vizsgáljuk azokat és azok viszonyát. Bemutatjuk a természetes életközösségek alapvető értékét a *sokféleséget*, és a fajok közötti bonyolult, sokrétű *kapcsolatrendszert*. Rámutatunk arra, hogy egy-egy faj függetlenül attól, hogy számunkra hasznos-e vagy káros, értéket képvisel az életközösség számára. A kultúrtörténeti értékek, a táj néprajzi jellegzetességeinek megismerésével képet kapnak a természet és az ember kapcsolatáról.

Az egészséges életmód biztosítása, a fizikai állóképesség fejlesztése mellett az erdei iskolában fontos szempont a tanulók *pszichés állapotának javítása*. A nyugodt, kiegyensúlyozott légkör, a játékosság ösztönzése, a vidám, oldott hangulat biztosítása hosszú időre komoly pedagógiai és emberi tartalékokat nyújt a tanulók és a tanárok számára egyaránt.

Erdei iskolai programunk felépítése:

1-4. évfolyamon erdei iskolai programja általában 3 napos, melyet a közösségépítés, a természetben való viselkedés megismerése, az otthontól való távollét megszokása jellemez. Az 5-8. évfolyamokon általában 5 napos programokon vesznek részt.

A programok időpontjait úgy választottuk ki, hogy a gyerekek egyaránt megismerhessék a tavaszi-nyár eleji és az őszi természet jellemzőit. Az erdei iskola helyszínekre ajánlott tájegységeket jelöltünk meg, hogy a nyolc év erdei iskolai programjai során minden jellegzetes magyarországi tájegységről képet kaphassanak a tanulók.

Az ajánlott tájegységek (1-4, 5-8) tagozatonként ismétlődnek (alföldi, vízparti, hegyvidéki üledékes és vulkanikus, helyi környezet – városi környezet)

Javasolt projektek évfolyamonként:

- 1.o. „Az erdők tündérei”- Viselkedés a természetben
- 2.o. „Patakündér és vízi manó” Szentendrei-sziget megismerése
- 3.o „Élet a ház körül” – a falusi élet megismerése (háziállatok, paraszti életforma, stb.)
- 4.o „A természet testőrei vagyunk” - Egy távolabbi tájegység megismerése
- 5.o „PULI (Pannon Utazók Lelkes Ifjúsága) – expedíció a Balaton körül”
- 6.o „A természet védelmében” – A Fertő-Hanság NP értékei
- 7.o „Helyi természeti és épített környezet megismerése” – Dunakanyar - Szentendre
- 8.o „A környezetszennyezés hatása az életközösségekre”

A projektek megvalósítását általában három szakaszban végezzük. Az erdei iskolai hetek előtt a felkészülés szakaszában az önálló, csoportos adat- és anyaggyűjtés folyik. Az erdei iskola hetében a projektek megvalósítása során a terepi adatgyűjtés, megfigyelés, tapasztalatszerzés zajlik. Végül az iskolában a programok zárásaként megszerezünk az ismereteket, anyagokat, értékeljük a tanulók és a csoportok munkáját.

2.17. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

Magatartás, szorgalom értékelése

A tanulók magatartását és szorgalmát - a pedagógiai programunk alapelveinek megfelelő szempontrendszer szerint – szöveges formában értékeljük, ezzel is elősegítve a tanuló reális önértékelésének fejlesztését.

A **magatartás** értékelése kifejezi

- a diáknak a gyerekekhez, a felnőttekhez és az iskola tárgyi környezetéhez való viszonyát,
- önfegyelmét,
- környezetének rendjét, tisztaságát,
- tanórai munkavégzését,
- életkori sajátosságainak megfelelő önállóságát,
- különböző tevékenységekben és az iskolai élet színterein (szünet, ebédidő, tanulószobai, délutáni tevékenységek, iskolán kívüli programok) tanúsított viselkedését,
- közösségi munkáját,
- a házirend szabályainak megtartását.

A **szorgalom** értékelése kifejezi

- a diák tanuláshoz való viszonyát, --figyelembe véve életkorát, egyéni képességeit és körülményeit,
- igényességét és rendszerességét a tanulmányi munkában,
- tanórai aktivitását,
- feladatvégzését,
- a taneszközök használatát, meglétét.

A **magatartás és szorgalom értékelésének gyakorisága és formái:**

- **havonta** az osztályfőnök és a szaktanárok értékelőlapon
- **félévkor** az osztályfőnök véleménye és a havi értékelések összegzése alapján, személyre szóló táblázatos és/vagy szöveges értékelés az ellenőrző könyvben
- **év végén** az osztályfőnök véleménye, a havi értékelések összegzése és a félévi értékelés alapján, személyre szóló szöveges értékelés a bizonyítványban sorszámozott pótlapon

A tanulók jutalmazásának elvei és formái

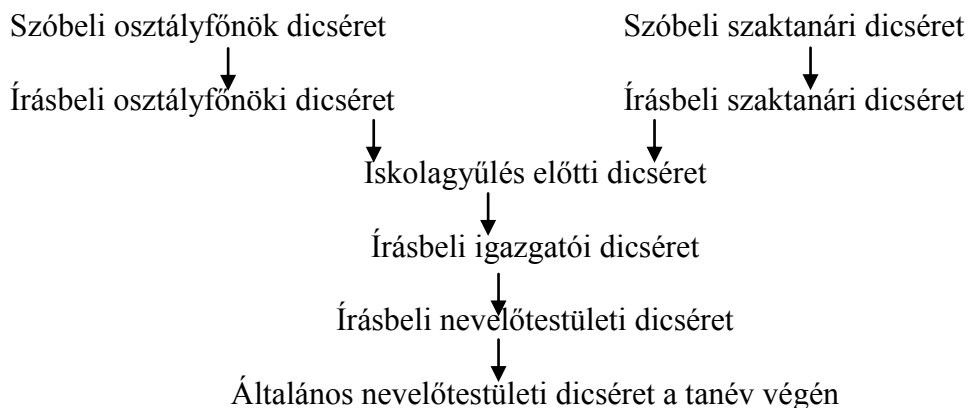
Dicséretben részesül

az a **tanuló**, aki

- tanulmányi munkáját képességeihez mérten kiemelkedő eredménnyel és szorgalommal végezi,
- eredményes kulturális tevékenységet folytat,
- kimagasló sportteljesítményt ér el,
- a közösségi életbe tartósan aktívan bekapcsolódik.

- az az **osztály, csoport** vagy **közösség**, amely
- az iskolai élet valamely területén példamutatóan kiemelkedő teljesítményt nyújt.

A jutalmazás formái:

További lehetőség csoportos jutalmazási formákra: anyagi hozzájárulás kiránduláshoz, kulturális és sportrendezvényeken való részvételhez

2.18. Egész napos iskola

Az alsó tagozaton egész napos iskolai nevelést-oktatást szervezünk, mely során az oktatásért felelős miniszter által jóváhagyott nevelési-oktatási programot alkalmazzuk.

Az egész napos iskola tanórai és egyéb foglalkozásai 15 óráig tartanak. 15 órától szabadidős foglalkozásokat biztosítunk. Ezen sávban kapcsolódhatnak be a tanulók az alapfokú művészeti oktatásba, az önkéntesen választott szakkörök, projektek, stb. munkájába.

16 órától összevont csoportot működtetünk.

2.19. Projektoktatás

A korábban jól bevált, az iskola hagyományrendszerébe beépült tevékenységi formák alapján a pedagógiai program végrehajtása során sajátos pedagógiai módszerként alkalmazzuk a projektoktatást.

A projektoktatás során a témaegységek feldolgozása, a feladat megoldása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére épül.

Komplex projektoktatási formában szervezhető:

- az erdei iskola
- a hon és népismeret tantárgy
- egyes egyéb foglalkozások

3. Záró rendelkezések

Az iskola pedagógiai programja meghatározza az iskola nevelési programját és helyi tantervét.

Jelen pedagógiai programot az intézményi szülői tanács és gyermekönkormányzat véleményezte, melyet a szervezetek képviselői aláírásukkal tanúsítanak.

A pedagógiai programot a nevelőtestület 2013. március 25-én és május 6-án tartott nevelőtestületi értekezletén megvitatta, döntési jogkörénél fogva e formában elfogadta.

A pedagógiai program 2013. szeptember 1-től hatályos.

A helyi tanterv 2013. szeptember 1-én az 1. és az 5. évfolyamon felmenő rendszerben lép hatályba.

Szentendre, 2013. május 6.

hitelesítő nevelőtestületi tag

Jóváhagyta:

dr. Beregnyei Józsefné
igazgató

P.H.